

325/1999 Sb.

Zákon

ze dne 11. listopadu 1999

O azylu

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Azylový zákon určuje, kdy cizinec získá ochranu v Česku. Zákon č.325/1999Sb., **zákon o azylu**, definuje **azyl**, **doplňkovou ochranu** a **řízení na hranici**.

Žadatel podá žádost na policii nebo v přijímacím středisku. Má právo na tlumočníka a právní pomoc zdarma. Ministerstvo vnitra rozhodne do šesti měsíců, u rychlého řízení na letišti do 7 dní.

Obdrží-li status uprchlíka, získá pětiletý pobyt a přístup na trh práce bez povolení. Pokud hrozí jen nelidské zacházení, stát udělí doplňkovou ochranu na rok.

Azyl není turistické vízum; kdo podá zjevně neopodstatněnou žádost, může být do 48 hodin odmítnut a vrácen.

Vyhlášeno dne 23. prosince 1999, datum poslední novelizace 11. února 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Mezinárodní ochrana

HLAVA I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

- a) podmínky vstupu a pobytu cizince, který požádal Českou republiku o mezinárodní ochranu na území České republiky (dále jen „území“), a pobyt azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území¹⁾,
- b) řízení ve věci mezinárodní ochrany¹⁹⁾ a další řízení vedená podle tohoto zákona,
- c) práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany na území a cizince, o kterém to stanoví tento zákon,
- d) působnost Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) a Policie České republiky (dále jen „policie“) v této oblasti státní správy,
- e) státní integrační program,
- f) azylová zařízení.

§ 2

Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) mezinárodní ochranou ochrana poskytnutá na území cizinci formou azylu nebo doplňkové ochrany,
- b) žadatelem o udělení mezinárodní ochrany cizinec, který podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního, má-li tato žaloba odkladný účinek nebo do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec, který požádal o udělení mezinárodní ochrany v jiném státě, který je vázán přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾, a Česká republika jej převzala na své území za účelem posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, pokud ještě nebylo v České republice vydáno rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá přezkoumání krajským soudem,
- c) řízením ve věci mezinárodní ochrany řízení, jehož výsledkem je rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,
- d) řízením o předání do příslušného státu řízení, jehož výsledkem je určení státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾, který je povinen přijmout zpět cizince vzhledem ke své příslušnosti k posouzení cizincem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- e) rozhodnutím ministerstva ve věci mezinárodní ochrany rozhodnutí vydaná podle § 15 nebo 15a a rozhodnutí o udělení azylu, rozhodnutí o udělení, prodloužení nebo neprodloužení doplňkové ochrany, rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zastavení řízení včetně usnesení o zastavení řízení, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné a rozhodnutí o odnětí nebo neodnětí azylu nebo

doplňkové ochrany,

f) opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,

g) další opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou a všechny žádosti následující po ní za podmínky, že v řízení ve věci mezinárodní ochrany o

1. kterékoli předcházející žádosti bylo rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana neuděluje nebo se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná,
2. druhé žádosti bylo vydáno rozhodnutí podle § 15, 15a, 17 nebo 17a, nebo
3. druhé žádosti bylo řízení zastaveno podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. a) nebo e).

h) nezletilou osobou bez doprovodu osoba mladší 18 let, která přicestuje na území bez doprovodu zletilé osoby mající ji v péči, a to po takovou dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takovéto osoby; nezletilou osobou bez doprovodu se rozumí i osoba mladší 18 let, která byla ponechána bez doprovodu poté, co přicestovala na území²¹⁾,

i) zranitelnou osobou zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí,

j) registrovaným partnerem osoba, která prokáže, že vstoupila do úředně potvrzeného trvalého společenství dvou osob stejného pohlaví. Toto úředně potvrzené trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví je registrovaným partnerstvím,

k) bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště,

1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a,
3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv,

l) bezpečnou třetí zemí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval a vytvořil si vazby před vstupem na území :

1. do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní

smlouvy²²),

2. ve kterém nebude vystaven pronásledování nebo hrozbě vážné újmy a

3. ve kterém je dodržována zásada nenavrácení a zákaz vyhoštění, představuje-li to porušení zákazu mučení a krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení, jak je stanoven mezinárodním právem,

m) evropskou bezpečnou třetí zemí se pro účely tohoto zákona rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, který

1. ratifikoval bez zeměpisného omezení mezinárodní smlouvu upravující právní postavení uprchlíků a dodržuje její ustanovení,

2. ratifikoval a dodržuje Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků,

3. má zákonem upravené azylové řízení,

a bylo zjištěno, že cizinec neoprávněně vstoupil nebo chtěl vstoupit na území z tohoto státu,

n) státem posledního trvalého bydliště stát, ve kterém osoba bez státního občanství před vstupem na území pobývala a vytvořila si k tomuto státu vazby trvalejší povahy,

o) první zemí azylu stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát jiný než stát jejího posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území, udělil-li mu tento jiný stát postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy²²), může-li cizinec této ochrany nadále požívat a může-li se cizinec do tohoto jiného státu bezpečně vrátit,

p) azylovým zařízením přijímací středisko, pobytové středisko a integrační azylové středisko,

q) přesídlením výběr a přemístění cizinců, které provádí ministerstvo, s předchozím projevem jejich vůle na území za účelem udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

(2) Azylantem se rozumí cizinec, kterému

a) bylo doručeno rozhodnutí o udělení azylu, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu, nebo

b) byl odňat azyl, i po dobu

1. běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí azylu,

2. běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo

3. soudního řízení o žalobě a o kasační stížnosti v této věci.

(3) Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí cizinec,

a) kterému bylo doručeno rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany,

b) který podal v době platnosti rozhodnutí o udělení nebo prodloužení doplňkové ochrany žádost o prodloužení doplňkové ochrany,

1. do doby nabytí právní moci rozhodnutí o této žádosti,
2. po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí v této věci,
3. po dobu běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo
4. po dobu soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci, nebo

c) kterému byla odňata doplňková ochrana, i po dobu

1. běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 proti rozhodnutí o odnětí doplňkové ochrany,
2. běhu lhůty pro podání případné kasační stížnosti v této věci, nebo
3. soudního řízení o žalobě a kasační stížnosti v této věci.

(4) Pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.

(5) Ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmou se rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.

(6) Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.

(7) Pronásledováním nebo vážnou újmou není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu

a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo

b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou.

Žádost o udělení mezinárodní ochrany a doprava do azylového zařízení

Žádost o udělení mezinárodní ochrany

§ 3

(1) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany je projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozcí vážnou újmu.

(2) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany není projev vůle cizince podle odstavce 1 učiněný během jeho vycestování po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, soudního řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany (dále jen „kasační stížnost“) nebo řízení o správním vyhoštění nebo při výkonu trestu vyhoštění uloženého soudem. Žádostí o udělení mezinárodní ochrany je však projev vůle cizince podle věty první, na základě jehož obsahu se lze důvodně domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k jeho možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy; ministerstvo vyrozumí cizince o tom, zda se jeho projev vůle za podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany považuje. Na doručování vyrozumění podle věty druhé se § 11a odst. 3 použije obdobně.

(3) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany dále není projev vůle cizince podle odstavce 1 učiněný

a) po nabytí právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany a po nabytí právní moci rozhodnutí ministra spravedlnosti o povolení vydání cizince nebo po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o předání cizince podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do cizího státu podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních,

b) poté, co Česká republika obdržela žádost o jeho předání mezinárodnímu trestnímu soudu, mezinárodnímu trestnímu tribunálu, popřípadě obdobnému mezinárodnímu soudnímu orgánu, které splňují alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nebo

c) po dni, od kterého se na cizince vztahují mezinárodní sankce podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí spočívající v zákazu vstupu nebo pobytu.

(4) Jde-li o žádost o udělení mezinárodní ochrany podanou rodičem nezletilého dítěte za toto dítě, souhlas druhého rodiče s podáním žádosti se nevyžaduje.

(5) Podal-li rodič, o jehož žádosti o udělení mezinárodní ochrany vede ministerstvo řízení, za své nezletilé dítě žádost o udělení mezinárodní ochrany, vede se o těchto žádostech společné řízení²³), nerozhodne-li ministerstvo usnesením o vyloučení ze společného řízení, zejména z důvodu ochrany práv a oprávněných zájmů dítěte.

(6) Je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany podána ministerstvu, ministerstvo provede registraci této žádosti do 3 pracovních dnů od jejího podání; je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany podána policii, ministerstvo provede registraci do 6 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Registrací žádosti o udělení mezinárodní ochrany se rozumí vložení žádosti o udělení mezinárodní ochrany do evidence podle § 71 odst. 1 písm. a).

§ 3a

(1) Cizinec je oprávněn podat žádost o udělení mezinárodní ochrany

a) policii

1. na hraničním přechodu, nejde-li o cizince předávaného podle mezinárodní smlouvy nebo předpisu Evropské unie^{2a}),
2. v přijímacím středisku,
3. na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie (dále jen „útvár policie“) za podmínky, že se dostavil dobrovolně, nebo
4. v zařízení pro zajištění cizinců³) v případě cizince tam zajištěného nebo ubytovaného, s výjimkou cizince zajištěného nebo ubytovaného za účelem jeho předání nebo průvozu podle mezinárodní smlouvy sjednané s jinými členskými státy Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰), anebo

b) ministerstvu, vykonává-li zabezpečovací detenci, ochranné léčení, vazbu nebo trest odnětí svobody nebo je-li umístěn ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(2) Policie a osoba zabývající se poskytováním právní pomoci uprchlíkům poskytuje osobě, která hodlá podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, informace vztahující se k mezinárodní ochraně již na hraničním přechodu nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště.

§ 3b

(1) Oprávnění cizince podat žádost o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců³) zaniká uplynutím 7 dnů ode dne, kdy byl policií informován o možnosti požádat o udělení mezinárodní ochrany na území a důsledcích spojených s uplynutím této lhůty.

(2) Policie informuje cizince o oprávnění podat žádost o udělení mezinárodní ochrany ve lhůtě podle odstavce 1 v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Policie o tomto úkonu pořídí záznam, který podepíše cizinec a ten, kdo záznam pořídil. Odmítne-li cizinec podpis nebo nemůže-li psát, uvede se tato skutečnost v záznamu.

(3) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany podanou v zařízení pro zajištění cizinců po uplynutí doby podle odstavce 1 je projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozící vážnou újmou, pouze tehdy, pokud se lze na základě jeho obsahu důvodně domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k jeho možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy; ministerstvo vyrozumí cizince o tom, zda se jeho projev vůle za podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany považuje. Na doručování vyrozumění podle věty první se § 11a odst. 3 použije obdobně.

§ 3c

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se ve lhůtě 24 hodin od okamžiku, kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany policii podle § 3a odst. 1 písm. a) bodu 3, byl propuštěn z hospitalizace, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody, bylo rozhodnuto o jeho propuštění jako zadržené osoby nebo poté, co opustil školské zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školské zařízení pro preventivně výchovnou péči nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dostavit do azylového zařízení určeného ministerstvem. Nastala-li překážka na vůli žadatele o udělení mezinárodní ochrany nezávislá, která brání jeho dostavení se do azylového zařízení, lhůta podle věty první neběží a žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen překážku bez zbytečného odkladu oznámit policii nebo ministerstvu a dostavit se do azylového zařízení ve lhůtě 24 hodin po odpadnutí překážky. Ustanovení § 4 odst. 1 se použije obdobně.

§ 3d

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je oprávněn setrvat na území; to neplatí, podal-li další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Právo setrvat na území nezakládá nárok na povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Ministerstvo je oprávněno setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území omezit jen na část území nebo na přijímací středisko v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, není-li mu povolen vstup na území.

(2) Setrvání žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území nelze ukončit na základě správního nebo soudního rozhodnutí; to neplatí v případě žadatele,

a) který

1. podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e), a
2. má být vydán do státu, jehož je státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště, nebo

b) který podal další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze dále

a) předat

1. jinému členskému státu Evropské unie na základě evropského zatýkacího rozkazu,
2. mezinárodnímu trestnímu soudu nebo mezinárodnímu trestnímu tribunálu, nebo
3. mezinárodnímu soudnímu orgánu, který splňuje alespoň 1 z podmínek uvedených v zákoně o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nebo

b) vydat jinému než členskému státu Evropské unie, který je odlišný od státu,

1. jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo
2. v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště.

Doprava do azylového zařízení

§ 4

(1) Policie dopraví žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na hraničním přechodu nebo na útvaru policie, do přijímacího střediska určeného ministerstvem, vyžaduje-li to zdravotní stav žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jiný důvod hodný zvláštního zřetele.

(2) Policie dopraví žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, na kterém není provozováno přijímací středisko, do ministerstvem určeného jiného přijímacího střediska na mezinárodním letišti nebo jiného azylového zařízení s režimem přijímacího střediska na mezinárodním letišti.

(3) Náklady spojené s dopravou žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle odstavců 1 a 2 hradí ministerstvo.

§ 4b

Žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který byl propuštěn ze zařízení pro zajištění cizinců, zajistí ministerstvo dopravu do ministerstvem určeného azylového zařízení.

HLAVA III

Řízení ve věci mezinárodní ochrany a další řízení vedená podle tohoto zákona

§ 8

Působnost ministerstva

Ministerstvo

a) rozhoduje ve věci mezinárodní ochrany,

b) určuje stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie příslušný k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany²⁰⁾ podané na území,

c) rozhoduje v řízení o předání do příslušného státu,

d) rozhoduje v dalších věcech podle tohoto zákona.

§ 9

Na řízení uvedená v § 8 písm. a) a c) se použije správní řád, s výjimkou ustanovení o doručování adresátům zdržujícím se v cizině,^{5b)} o úřední desce,^{5c)} o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat,^{5d)} a o ustanovení zástupce pro doručování,^{5e)} a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům,^{5f)} o ústním jednání,^{5g)} o vydání

stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka,^{5h)} o lhůtách pro vydání rozhodnutí⁵ⁱ⁾, ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu^{5j)}, ustanovení o přezkumném řízení²⁵⁾, o obnově řízení a novém rozhodnutí²⁶⁾).

§ 10

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se na písemnou výzvu ministerstva doručenou nejméně 2 pracovní dny předem dostavit k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany vyzve k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany bez zbytečného odkladu po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ve výzvě ministerstvo žadatele o udělení mezinárodní ochrany písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se porozumět, o právech a povinnostech žadatele o udělení mezinárodní ochrany včetně důsledků výslovného nebo mlčky učiněného zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a právu kdykoliv se obrátit se žádostí o pomoc na osobu zabývající se poskytováním právní pomoci nebo ochranou zájmů uprchlíků a na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (dále jen „Úřad Vysokého komisaře“). Ministerstvo rovněž poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti požádat o informace týkající se průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, které se vztahují k osobní situaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Nelze-li poučení uvést ve výzvě, poučí ministerstvo písemně žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přiměřené lhůtě, nejpozději do 15 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany poskytnout údaje o

- a) svém jménu a příjmení, ostatních jménech, pohlaví, všech dřívějších příjmeních a jiných užívaných jménech a příjmeních,
- b) dni, měsíci a roku narození,
- c) místu a státu narození,
- d) své národnosti, náboženském přesvědčení a politickém přesvědčení,
- e) státním občanství,
- f) rodinném stavu, manželovi nebo registrovaném partnerovi a dětech,
- g) posledním bydlišti mimo území,
- h) pobytu ve státech, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie ²⁰⁾,
- i) dni a způsobu vstupu na území,
- j) čísla a platnosti cestovního dokladu,
- k) zdravotním stavu, zdravotních omezeních a jiných zvláštních potřebách,
- l) důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- m) tom, zda je nebo bylo proti němu vedeno trestní stíhání nebo byl odsouzen za spáchání trestného činu,

n) jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět,

o) způsobu jeho cesty na území a

p) vízech nebo povoleních k pobytu vydaných jinými státy, popřípadě údaje o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany v jiných státech.

(3) Při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen prokázat svou totožnost platným cestovním dokladem nebo jiným dokladem totožnosti anebo platnou veřejnou listinou vydanou zemí státní příslušnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo zemí posledního trvalého bydliště, jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany bez státní příslušnosti, pokud z ní lze zjistit údaje o jeho státním občanství a údaje o jeho totožnosti a obsahuje fotografii držitele, nebo ji osvědčit čestným prohlášením.

(4) V souvislosti s poskytnutím údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ministerstvo určí, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany je zranitelnou osobou. Jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, ministerstvo dále určí, zda tento žadatel o udělení mezinárodní ochrany s ohledem na svou osobní situaci potřebuje podporu k uplatňování práv a plnění povinností žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona, které souvisejí s řízením o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, podporu rovněž poskytne, vznikne-li její potřeba až v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany.

(5) Ministerstvo v písemném poučení podle odstavce 1 věty třetí informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti zajistit si lékařské vyšetření zaměřené na zjištění známek pronásledování nebo vážné újmy.

§ 10a

Nepřípustnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany

(1) Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná,

a) byla-li podána občanem Evropské unie²⁷), který nesplňuje podmínky stanovené právem Evropské unie²⁸),

b) je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰),

c) byla-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělena mezinárodní ochrana jiným členským státem Evropské unie,

d) mohl-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany nalézt účinnou ochranu v první zemi azylu,

e) podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1,

f) přichází-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany ze státu, který Česká republika považuje za evropskou bezpečnou třetí zemi, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze, nebo

g) přichází-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, který není nezletilou osobou bez doprovodu, ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou třetí zemi, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

(2) Je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

§ 11

(1) Řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany se zahajuje z podnětu ministerstva.

(2) Řízení o předání do příslušného státu podle § 2 odst. 1 písm. d) se zahajuje z moci úřední. Ministerstvo rozhodne o předání do příslušného státu podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b).

(3) Je-li vedeno řízení o předání do příslušného státu, nelze vydat ani vykonat rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nebylo příslušným členským státem oznámeno, že vydal rozhodnutí, jemuž předcházelo posouzení potřeby mezinárodní ochrany a které již nepodléhá opravnému prostředku.

(4) Byla-li podána žádost o udělení mezinárodní ochrany po dni nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo ukončeno řízení o předání podle odstavce 2, a před přemístěním z území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰), ministerstvo řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany usnesením zastaví. Ustanovení § 11c odst. 5 věty druhá a třetí se použijí obdobně.

Opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany

§ 11a

(1) Podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které

a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a

b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

(2) Není-li opakovaná žádost nepřijatelná, ministerstvo rozhodne o udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany, pokud není odůvodněn jiný postup.

(3) Podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu hrozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví. Usnesení o zastavení řízení lze vydat do 10 dnů ode dne

podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo usnesení o zastavení řízení doručí cizinci na místě nebo na adresu místa pobytu na území, byla-li cizincem při podání další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedena; jinak se usnesení o zastavení řízení uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde byl cizinec naposledy hlášen k pobytu, a oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí na úřední desce v tomto azylovém zařízení. Podání žaloby proti usnesení o zastavení řízení nemá odkladný účinek.

(4) Ministerstvo může z důvodů hodných zvláštního zřetele posoudit podanou opakovanou a další opakovanou žádost jako přípustnou.

§ 11b

(1) Podal-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a o dosud projednávané žádosti nebylo pravomocně rozhodnuto nebo byla-li věc vrácena soudem ministerstvu k novému projednání, ministerstvo posoudí opakovanou žádost společně s dosud projednávanou žádostí.

(2) Žádostí o udělení mezinárodní ochrany není projev vůle podle § 3 odst. 1 učiněný

- a) během lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, byla-li žaloba následně podána,
- b) po podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, která má odkladný účinek, do nabytí právní moci rozhodnutí soudu,
- c) po podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, která nemá odkladný účinek, do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal,
- d) během lhůty pro podání kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost následně podána,
- e) po podání kasační stížnosti, která má odkladný účinek, do nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti, nebo
- f) po podání kasační stížnosti, která nemá odkladný účinek, do vydání usnesení Nejvyššího správního soudu o nepřiznání odkladného účinku nebo nevyhovění návrhu na předběžné opatření, pokud o něj cizinec požádal.

(3) Žaloba proti usnesení o odložení věci podle odstavce 2 není přípustná.

§ 11c

(1) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se nepovažuje první opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná do 9 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno předchozí řízení o udělení mezinárodní ochrany, bylo-li řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. d), e), f), h) nebo j).

(2) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se dále nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po přemístění na území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾ a pokud předchozí řízení bylo pravomocně ukončeno podle § 25 písm. a), d), e), f), h) nebo j) nebo ministerstvo rozhodlo o neudělení

mezinárodní ochrany a rozhodnutí bylo doručeno náhradním způsobem podle § 24a odst. 2 a nebyla proti němu podána včas žaloba podle soudního řádu správního.

(3) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se dále nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po přechodu příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na Českou republiku v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰).

(4) Za opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany se nepovažuje žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná po nepovolení vstupu na území bezpečné třetí země cizinci, jehož žádost o udělení mezinárodní ochrany byla shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. g), nebo pokud evropská bezpečná třetí země nepřijala zpět cizince, jehož žádost o udělení mezinárodní ochrany byla shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. f).

(5) Byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany po dni nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno předchozí řízení ve věci mezinárodní ochrany, a před přemístěním z území podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰), ministerstvo řízení usnesením zastaví. Usnesení se poznamená do spisu a cizinec se o něm vyrozumí v případě, že při podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl adresu místa pobytu na území; jinak se písemné vyrozumění uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde byl cizinec naposledy hlášen k pobytu, a oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí na úřední desce v tomto azylovém zařízení. Žaloba proti tomuto usnesení není přípustná.

Důvody udělení azylu

§ 12

Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

§ 13

Azyl za účelem sloučení rodiny

(1) Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.

(2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí

a) manžel nebo registrovaný partner azylanta,

b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let,

c) rodič azylanta mladšího 18 let,

d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo

e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.

(3) Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny registrovanému partnerovi azylanta je trvání registrovaného partnerství před udělením azylu azylantovi.

(4) V případě polygamního manželství, má-li již azylant manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit azyl za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem azylanta.

§ 14

Národní humanitární azyl

Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.

Důvody udělení doplňkové ochrany

§ 14a

(1) Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

a) trest smrti nebo poprava,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

§ 14b

Doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny

(1) Rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.

(2) Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí

- a) manžel nebo registrovaný partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let,
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo
- e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.

(3) Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny registrovanému partnerovi osoby požívající doplňkové ochrany je trvání registrovaného partnerství před udělením doplňkové ochrany cizinci.

(4) V případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany

§ 15

(1) Azyl nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany

- a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,
- b) se dopustil před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vážného nepolitického zločinu nebo zvláště krutého činu, i když byl údajně spáchán s politickým cílem mimo území, nebo
- c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů.

(2) Na cizince, který podněcuje ke spáchání činů uvedených v odstavci 1 nebo se na jejich spáchání účastní, se odstavec 1 vztahuje obdobně.

(3) Azyl dále nelze udělit, pokud

- a) cizinec požívá ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Organizace spojených národů než Úřadu Vysokého komisaře; není-li ochrana nebo podpora z jakýchkoliv důvodů dále udělována osobám, o jejichž postavení není ještě konečně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného

shromáždění Organizace spojených národů, vztahují se na něho ustanovení tohoto zákona,

b) je cizinec uznán příslušnými úřady země, v níž se usadil jako v místě svého trvalého bydliště, za osobu, které byly přiznány práva a povinnosti rovnocenné se státní příslušností k takovému státu; to neplatí, jde-li o stát, ve kterém mu hrozí pronásledování podle § 12,

c) se na cizince vztahují mezinárodní sankce podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí spočívající v zákazu vstupu nebo pobytu,

d) cizinec jako pravomocně odsouzený za zvláště závažný zločin představuje nebezpečí pro společnost, nebo

e) existují další oprávněné důvody považovat cizince za nebezpečí pro bezpečnost státu.

§ 15a

(1) Doplnkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany,

a) se dopustil trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto trestných činech,

b) se dopustil vážného zločinu,

c) se dopustil činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Organizace spojených národů, nebo

d) představuje nebezpečí pro společnost nebo pro bezpečnost státu.

(2) Na cizince, který podněcuje ke spáchání činů uvedených v odstavci 1 nebo se na jejich spáchání účastní, se odstavec 1 vztahuje obdobně.

(3) Doplnkovou ochranu dále nelze udělit cizinci,

a) který se mimo území dopustil jednoho nebo několika trestných činů odlišných od trestných činů uvedených v odstavci 1, opustil-li stát, jehož je státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát jejího posledního trvalého bydliště pouze s cílem vyhnout se trestnímu stíhání za ně, za předpokladu, že jde o skutky, za které by bylo možno v České republice uložit trest odnětí svobody, nebo

b) na kterého se vztahují mezinárodní sankce podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí spočívající v zákazu vstupu nebo pobytu.

§ 16

Zjevná nedůvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany

(1) Žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň

- a) uvádí pouze ekonomické důvody,
- b) bez vážného důvodu uvádí nesprávné údaje o své totožnosti nebo státním občanství nebo tyto údaje odmítá uvést,
- c) žádá o udělení mezinárodní ochrany pouze proto, aby unikl situaci všeobecné nouze,
- d) uvádí skutečnosti zjevně nevěrohodné,
- e) s cílem ztížit zjištění skutečného stavu věci zničil, poškodil nebo zatajil svůj cestovní doklad či jinou důležitou listinu anebo s tímto cílem předložil padělaný nebo pozměněný cestovní doklad či jinou důležitou listinu,
- f) odmítl splnit svou povinnost strpět sejmutí daktyloskopických otisků prstů podle § 45 odst. 6, nebo
- g) podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

(2) Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

(3) Jako zjevně nedůvodná se dále zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany má více než 1 státní občanství a nevyužil ochrany některého ze států, jehož státní občanství má, pokud neprokáže, že z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a této ochrany využít nemohl.

(4) Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

(5) Nezletilé osobě bez doprovodu nelze žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou.

Důvody odnětí a zánik azylu nebo doplňkové ochrany

§ 17

(1) Azyl se odejme, jestliže

- a) před jeho udělením azylant uvedl nepravdivé údaje anebo zamlčel skutečnosti podstatné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí,
- b) azylant dobrovolně znovu využil ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště,
- c) azylant dobrovolně znovu nabyt státní občanství státu, který opustil z odůvodněného strachu z pronásledování,

- d) azylant nabyl nové státní občanství, a má proto možnost požívat ochranu tohoto státu,
- e) azylant dobrovolně pobývá ve státě, který opustil z důvodů uvedených v § 12,
- f) azylant může užívat ochrany státu, jehož je státním občanem, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly,
- g) azylant je bez státního občanství a může se vrátit do státu předchozího trvalého bydliště, poněvadž důvody pro udělení azylu pominuly,
- h) azylant měl být nebo je vyloučen z možnosti udělit azyl z důvodů podle § 15,
- i) existují oprávněné důvody považovat azylanta za nebezpečí pro bezpečnost státu, nebo
- j) azylant byl pravomocně odsouzen za zvlášť závažný zločin a představuje tak nebezpečí pro společnost.

(2) Při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 písm. f) a g) se přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že důvody, pro které byl azylantovi udělen azyl, již nelze považovat za opodstatněné. Dále se přihlédne k tomu, zda azylant uvede závažné okolnosti podložené předchozím pronásledováním odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.

(3) Azyl za účelem sloučení rodiny se dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byl udělen, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro jeho ponechání.

(4) Humanitární azyl se dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byl udělen, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro jeho ponechání.

§ 17a

(1) Doplňková ochrana se odejme, pokud

- a) okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí,
- b) osoba požívající doplňkové ochrany měla být nebo je vyloučena z možnosti doplňkovou ochranu udělit z důvodů uvedených v § 15a,
- c) nesprávné uvedení nebo opomenutí určitých skutečností, včetně použití padělaných či pozměněných dokumentů, bylo rozhodující pro udělení doplňkové ochrany, nebo
- d) je důvodné podezření, že osoba požívající doplňkové ochrany se dopustila zvlášť závažného zločinu.

(2) Při posuzování okolností uvedených v odstavci 1 písm. a) ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmou odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.

(3) Doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny se dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byla udělena, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro její ponechání.

§ 18

Mezinárodní ochrana zaniká

- a) smrtí azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany nebo prohlášením azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany za mrtvou,
- b) nabytím občanství Evropské unie,
- c) písemným prohlášením azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany o vzdání se azylu nebo doplňkové ochrany,
- d) uplynutím doby, na kterou byla doplňková ochrana udělena, nebo
- e) dnem, od kterého se na azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany vztahují mezinárodní sankce podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí spočívající v zákazu vstupu nebo pobytu.

§ 18a

(1) Ode dne zániku mezinárodní ochrany podle § 18 písm. e) se na cizince pro účely zajištění hledí jako na cizince s vykonatelným rozhodnutím o správním vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Dojde-li k odstranění zápisu z vnitrostátního sankčního seznamu podle § 9 odst. 1 písm. a) sankčního zákona, udělí ministerstvo na žádost azyl nebo doplňkovou ochranu, byla-li nová žádost o udělení mezinárodní ochrany podána do 3 let ode dne zápisu na vnitrostátní sankční seznam podle sankčního zákona.

Společná ustanovení o řízení

§ 19

(1) Ministerstvo je oprávněno zjišťovat veškeré údaje potřebné pro vydání rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany od států, které jsou vázány přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰), ve kterých žadatel o udělení mezinárodní ochrany dříve podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, pokud s tím žadatel o udělení mezinárodní ochrany písemně vyjádří souhlas. Při zjišťování údajů podle věty první ministerstvo dbá ochrany žadatele o udělení mezinárodní ochrany a jeho rodinných příslušníků v zemi jeho státního občanství nebo v případě osoby bez státního občanství v zemi jejího posledního trvalého bydliště.

(2) Ministerstvo, popřípadě další orgány veřejné moci, nesdělí žádným způsobem informace jakkoli se vztahující k řízení podle tohoto zákona, žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany a nezíská informace o žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy; povinnost spolupráce mezi orgány veřejné moci

České republiky a plnění povinností podle tohoto zákona tím není dotčeno.

(3) Ministerstvo zajistí, aby pohovor s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany prováděla a aby podklady pro vydání rozhodnutí připravovala kvalifikovaná osoba, která byla řádně proškolená v oblastech uvedených v přímo použitelném předpisu Evropské unie²⁹).

§ 20

Účastník řízení

(1) Účastníkem řízení podle tohoto zákona je

- a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany,
- b) azylant,
- c) osoba požívající doplňkové ochrany,
- d) osoba, v jejímž případě se vede řízení o předání do příslušného státu, nebo
- e) cizinec, o kterém to stanoví tento zákon.

(2) Účastníkem řízení ve věci mezinárodní ochrany se rozumí účastník řízení uvedený v odstavci 1 písm. a) až d).

§ 21

(1) Účastník řízení má právo požádat o pomoc právnickou nebo fyzickou osobu zabývající se poskytováním právní pomoci uprchlíkům; ministerstvo přispěje právnické nebo fyzické osobě, která má s ministerstvem uzavřenu písemnou smlouvu o poskytování právní pomoci, na úhradu nákladů spojených s poskytováním bezplatné právní pomoci.

(2) Ustanovením odstavce 1 není dotčeno právo účastníka řízení na právní pomoc poskytovanou na základě jiného právního předpisu; úhradu nákladů spojených s poskytnutím této právní pomoci nese účastník řízení.

(3) Účastník řízení má právo na kontakt s právnickou nebo fyzickou osobou poskytující mu právní pomoc. V azylovém zařízení lze poskytovat právní pomoc jen v prostorách k tomuto účelu provozovatelem azylového zařízení vymezených.

§ 22

(1) Účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce je účastník řízení povinen předkládat v originálním znění a současně v překladu do jazyka českého; to neplatí, jde-li o písemnost vyhotovenou v jazyce, v němž jedná účastník podle věty první, nebo pokud ministerstvo takový překlad nevyžaduje.

(2) Ministerstvo účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany poskytne bezplatně tlumočníka na úkony, ke kterým

byl ministerstvem předvolán nebo vyzván.

(3) Účastník řízení je oprávněn přizvat si na své náklady tlumočníka podle své volby.

§ 23

Pohovor

(1) Ministerstvo provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru se sepisuje protokol³⁰). Protokol je zejména přepisem otázek ministerstva a odpovědí žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Na požádání účastníka řízení ministerstvo pořídí zvukový záznam pohovoru. Zvukový záznam pohovoru může ministerstvo poříditi i z moci úřední.

(2) Pohovor se neprovádí,

- a) pokud lze vydat rozhodnutí o udělení azylu,
- b) byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany; v takovém případě ministerstvo umožní sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem,
- c) jde-li o nezletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany s výjimkou nezletilé osoby bez doprovodu, nebo
- d) jde-li o občana Evropské unie²⁷),

není-li pohovor nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

(3) Pohovor se dále neprovádí, není-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany k provedení pohovoru způsobilý, a to zejména ze zdravotních důvodů. Ministerstvo umožní takovému žadateli o udělení mezinárodní ochrany sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem.

(4) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení mezinárodní ochrany nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.

(5) Z důvodů hodných zvláštního zřetele nebo na výslovnou žádost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zajistí ministerstvo vedení pohovoru, a je-li to v jeho možnostech, i tlumočení osobou stejného nebo opačného pohlaví; to neplatí, pokud se ministerstvo důvodně domnívá, že žádost je založena na skutečnostech, které nesouvisí s obtížemi žadatele o udělení mezinárodní ochrany při předkládání důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(6) Pokud je provedení pohovoru přítomen zmocněnec žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo pověřený zástupce Úřadu Vysokého komisaře, není oprávněn do jeho průběhu jakkoli zasahovat. Po skončení pohovoru ministerstvo zmocněnci žadatele o udělení mezinárodní ochrany umožní vyjádřit se k jeho obsahu.

(7) Je-li to nezbytné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je ministerstvo oprávněno provést pohovor i s jiným účastníkem řízení uvedeným v § 20; odstavce 1 a 3 až 6 se použijí obdobně.

§ 23a

Ministerstvo nepořizuje kopie spisu ani jeho části.

§ 23b

Ministerstvo může místo předložení listiny připustit čestné prohlášení účastníka řízení. V čestném prohlášení je účastník řízení povinen uvést úplné a pravdivé údaje.

§ 23c

Podklady pro vydání rozhodnutí

Podkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména

- a) žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění,
- b) protokol o pohovoru,
- c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště a
- d) výsledek vyšetření podle § 10 odst. 5.

§ 23d

Použití videokonferenčního zařízení

(1) Použije-li ministerstvo k provedení úkonu technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“), nesmí tím dojít ke zkrácení práv účastníka řízení. Je-li účastník řízení zastoupen, musí být umožněna přítomnost jeho zástupce na místě, kde se účastník řízení nachází.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 ověří po dohodě s úřední osobou, která úkon provádí, totožnost účastníka řízení zaměstnanec ministerstva nebo provozovatele azylového zařízení, příslušník nebo zaměstnanec policie nebo Vězeňské služby České republiky (dále jen „vězeňská služba“). Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu provádění úkonu za použití videokonferenčního zařízení přítomen na místě, kde se účastník řízení nachází.

(3) Úřední osoba poučí před zahájením úkonu účastníka řízení o způsobu jeho provádění za použití videokonferenčního zařízení.

(4) Kdykoli v průběhu provádění úkonu za použití videokonferenčního zařízení může účastník řízení vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. Je-li námitka důvodná, učiní úřední osoba kroky k nápravě, a není-li náprava možná nebo je-li spojena se značnými obtížemi, úkon přeruší.

(5) O úkonu prováděném za použití videokonferenčního zařízení pořizuje ministerstvo zvukový a obrazový záznam.

(6) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočnicka při provádění úkonu podle tohoto zákona; odstavce 2 až 5 se použijí přiměřeně.

§ 24

Doručování písemností účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany

(1) Písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.

(2) Adresou pro doručování se pro účely tohoto zákona rozumí adresa uvedená v oznámení podle § 82 odst. 1, povolilo-li ministerstvo opuštění pobytového střediska podle § 82 odst. 2, nebo adresa azylového zařízení, na kterém se žadatel o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo dohodnou, pokud se má žadatel o udělení mezinárodní ochrany na této adrese zdržovat alespoň 15 dní. V písemném záznamu o dohodě se uvede jméno, příjmení a datum narození žadatele o udělení mezinárodní ochrany a datum, od kterého se mu má na adresu pro doručování doručovat, případně datum, do kterého se mu má na adresu pro doručování doručovat, a adresa azylového zařízení. O změně adresy pro doručování se musí žadatel o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo dohodnout; věta druhá platí obdobně.

(3) Pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastížen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.

(4) Písemnost určená účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany, jehož pobyt není znám, se uloží po dobu 10 dnů v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, nebo, je-li hlášen k pobytu mimo azylové zařízení, v ministerstvem určeném azylovém zařízení, které je nejbližší místu jeho hlášeného pobytu. Oznámení o uložení písemnosti se vyvěsí v azylovém zařízení na úřední desce. Poslední den této lhůty je dnem doručení.

§ 24a

Doručení rozhodnutí

(1) Stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí se účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany doručí v místě a čase stanoveném v písemné výzvě k převzetí rozhodnutí.

(2) Nedostaví-li se účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany k převzetí rozhodnutí v den a čas ve výzvě uvedený, ač mu výzva byla doručena, je den k převzetí rozhodnutí ve výzvě uvedený považován za den, kdy je rozhodnutí doručeno.

(3) Je-li účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany zastoupen, doručuje se rozhodnutí ministerstva ve věci

mezinárodní ochrany zástupci i zastoupenému. Právní účinky doručení nastávají doručením zastoupenému.

§ 24b

Úřední deska

Ministerstvo zřizuje úřední desku v azylových zařízeních.

§ 25

Zastavení řízení

Řízení se dále zastaví, jestliže

- a) žadatel vzal žádost ve věci mezinárodní ochrany zpět,
- b) odpadl důvod řízení zahájeného z podnětu ministerstva,
- c) účastník řízení v jeho průběhu zemřel,
- d) žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil do azylového zařízení, ačkoliv k tomu byl podle tohoto zákona povinen, k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti,
- e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany neodstranil ve lhůtě stanovené ministerstvem vadu podání a v řízení nelze z tohoto důvodu pokračovat,
- f) uplynula marně lhůta, po níž bylo řízení přerušeno podle § 26 odst. 1 písm. a), a nelze-li rozhodnout ve věci na základě spisového materiálu,
- g) žadatel o udělení mezinárodní ochrany nabytí občanství Evropské unie,
- h) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení bez závažného důvodu vstoupil na území jiného státu nebo se o vstup na území jiného státu pokusil anebo byl vydán nebo předán podle § 3d odst. 2 písm. a) bodu 2 nebo § 3d odst. 3,
- i) je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, nebo
- j) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany a žadatel o udělení mezinárodní ochrany ani na výzvu ministerstva nové místo pobytu na území České republiky do 14 dní ode dne doručení výzvy nenahlásil.

§ 26

Přerušení řízení

- (1) Řízení lze usnesením přerušit, a to i opakovaně, jestliže

- a) účastník řízení byl vyzván, aby ve stanovené lhůtě odstranil vadu podání, nejdéle však na dobu 14 dnů,
- b) účastník řízení se nemůže řízení zúčastnit ze zdravotních nebo jiných vážných důvodů majících trvalejší povahu, a to na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na dobu 90 dnů,
- c) vzhledem k dočasně nejisté situaci v zemi původu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nebo v případě, že je žadatel o udělení mezinárodní ochrany osobou bez státního občanství, v zemi jeho posledního trvalého bydliště, nelze důvodně předpokládat, že bude rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydáno ve lhůtě podle § 27 odst. 1,
- d) probíhá řízení o předběžné otázce, která souvisí s předmětem řízení, nebo
- e) procesně nezpůsobilému účastníkovi není ustanoven opatrovník.

(2) Ministerstvo nejpozději po uplynutí každých 180 dnů od vydání usnesení o přerušení řízení podle odstavce 1 písm. c) opět zhodnotí situaci v zemi původu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo v případě, že je žadatel o udělení mezinárodní ochrany osobou bez státního občanství, v zemi jeho posledního trvalého bydliště.

(3) Je-li řízení přerušeno podle odstavce 1 písm. c) až e), běh lhůty pro vydání rozhodnutí se nestaví.

§ 27

Lhůty pro vydání rozhodnutí

(1) Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo do

- a) 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo
- b) 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání; jde-li o věcně nebo právně složitý případ, lze rozhodnutí vydat do 6 měsíců, a pokud je to stále nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně rozhodnutí vydat do 9 měsíců.

(2) Lhůtu pro vydání rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) lze prodloužit až o 9 měsíců, pokud

- a) jde o případy věcně nebo právně složité,
- b) je současně podán velký počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany, nebo
- c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany neplní povinnosti podle tohoto zákona, a proto nelze rozhodnout ve lhůtě podle odstavce 1.

(3) Pokud je to nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, lze výjimečně prodloužit lhůtu podle odstavce 2 až o 3 měsíce.

(4) Ministerstvo účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany písemně vyrozumí o prodloužení lhůty podle odstavců 2 a 3 a odůvodní takový postup.

(5) Rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost lze vydat nejpozději do 90 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(6) Postupuje-li ministerstvo podle § 26 odst. 1 písm. c), musí být rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vydáno nejpozději do 21 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání.

(7) Jestliže soud rozhoduje nebo již rozhodl o přípustnosti vydání žadatele o udělení mezinárodní ochrany anebo o předání žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do cizího státu podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci, vyřídí ministerstvo věc přednostně, jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 písm. a) bodu 2 nebo § 3d odst. 3. Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení, jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 písm. a) bodu 2 nebo § 3d odst. 3. Soud, státní zástupce, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí jsou povinni poskytnout ministerstvu nezbytnou součinnost.

(8) Lhůta pro vydání rozhodnutí v případě uvedeném v odstavci 7 neběží po dobu, po kterou

a) má žadatel o udělení mezinárodní ochrany stanovenou lhůtu pro doplnění podkladů pro vydání rozhodnutí, nebo

b) je řízení přerušeno podle § 26 odst. 1 písm. b).

(9) Vydáním rozhodnutí se rozumí předání písemné výzvy k převzetí rozhodnutí podle § 24a odst. 1 k poštovní přepravě nebo jinak k doručení; na rozhodnutí se tato skutečnost vyznačí slovy „Výzva vypravena dne:“.

§ 28

(1) Mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu, rozhodne o udělení azylu.

(2) Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

(3) Shledá-li ministerstvo žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustnou z důvodu, že cizinec přicestoval z bezpečné třetí země nebo z evropské bezpečné třetí země, vydá současně s rozhodnutím cizinci doklad informující bezpečnou třetí zemi nebo evropskou bezpečnou třetí zemi v jejím úředním jazyce, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebylo posuzováno splnění důvodů pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

(4) Pokud bude rozhodnuto o odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se cizinci udělí doplňková ochrana.

(5) Pro posouzení skutečnosti, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12, je rozhodující to, zda původce pronásledování tyto důvody u žadatele o udělení

mezinárodní ochrany shledává.

(6) Pro posouzení skutečnosti, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12, je rozhodné, zda existuje souvislost mezi těmito důvody a pronásledováním nebo neexistencí ochrany před ním.

(7) Odůvodněná obava z pronásledování nebo skutečné nebezpečí vážné újmy mohou být založeny na okolnostech, k nimž došlo po odjezdu žadatele o udělení mezinárodní ochrany ze země, jejímž je státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství státu jejího posledního trvalého bydliště; ministerstvo tyto okolnosti zohlední při posuzování projevu vůle cizince podle § 3 odst. 2, § 3b odst. 3, § 11a a 11b.

(8) Skutečnost, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany již byl pronásledován nebo mu byla způsobena vážná újma nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, odůvodňují jeho obavy z pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.

(9) Cizinec, kterému nelze udělit azyl podle § 15 odst. 3 písm. d) nebo e), a cizinec, kterému byl odňat azyl podle § 17 odst. 1 písm. i) a j), má v případě, že by jinak splňoval důvody pro udělení nebo ponechání azylu, alespoň práva uvedená v čl. 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Ministerstvo na žádost cizince rozhodne o jeho strpění na území podle § 78b a vydá mu za tímto účelem potvrzení o strpění na území. Cizinec uvede adresu pro doručování na území a předloží cestovní doklad, je-li jeho držitelem. Dobu strpění na území stanoví ministerstvo až na 1 rok a lze ji opakovaně prodlužovat. Ustanovení § 78d odst. 2 až 6 a § 79 odst. 5 se nepoužijí.

§ 29

Při posuzování důvodů pronásledování podle § 12 písm. b) se přihlíží u důvodu

a) rasy zejména k barvě pleti, původu nebo příslušnosti k určité etnické skupině,

b) náboženství zejména k zastávání teistických, neteistických a ateistických přesvědčení, účasti nebo neúčasti na formálních náboženských obřadech konaných soukromě nebo veřejně, samostatně nebo společně s jinými nebo jiných náboženských aktech nebo vyjádření názorů nebo formě osobního nebo společenského chování založeného na jakémkoli přesvědčení nebo přikázaného jakýmkoli přesvědčením,

c) národnosti zejména k příslušnosti k určité skupině vymezené jejími kulturními, etnickými nebo jazykovými znaky, společným zeměpisným nebo politickým původem nebo jejím vztahem k obyvatelstvu jiného státu bez ohledu na státní příslušnost,

d) příslušnosti k určité sociální skupině zejména k příslušnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany ke skupině, jejíž příslušníci mají vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, sdílí charakteristiku nebo přesvědčení, které je natolik významné pro jejich identitu nebo svědomí, že nemají být nuceni se jich vzdát, a to včetně sexuální orientace s ohledem na okolnosti konkrétního případu, anebo má skupina rozdílnou identitu z důvodu vnímání okolní společnosti státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním příslušníkem nebo v případě osoby bez státního občanství státu jejího posledního trvalého bydliště; příslušnost k určité sociální skupině musí

být rovněž posouzena z hlediska pohlaví žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jeho genderové identity, nebo

e) zastávání určitých politických názorů zejména k zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení o možných původcích pronásledování nebo o jejich politikách anebo postupech, bez ohledu na to, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle těchto názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.

§ 31

Poučení o možnosti podat žalobu

V poučení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat žalobu, ke komu se podává, v jaké lhůtě je možno tak učinit a od kterého dne se tato lhůta počítá.

Právní moc rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany

§ 31a

Rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nabývá právní moci dnem doručení účastníku řízení.

HLAVA IV

Přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany soudem

§ 32

(1) Žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany lze podat ve lhůtě

a) 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jde-li o

1. rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,
2. rozhodnutí o zastavení řízení, včetně usnesení o zastavení řízení,
3. rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, je-li žalobce zajištěn podle tohoto zákona, nebyl-li mu povolen vstup na území nebo je-li zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, nebo
4. případ uvedený v § 27 odst. 7,

b) 1 měsíce ode dne doručení rozhodnutí v případech neuvedených v písmenu a), nebo

c) 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 31.

(2) Podání žaloby podle odstavce 1 má odkladný účinek, s výjimkou žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. b), e) a f), žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 2 a 3, žaloby proti rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, žaloby proti rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany a rozhodnutí o zastavení řízení podle

§ 25, s výjimkou rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. g).
Návrh na přiznání odkladného účinku podle soudního řádu správního lze podat pouze ve lhůtě pro podání žaloby.

(3) K řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu byl žadatel o udělení mezinárodní ochrany v den vydání rozhodnutí hlášen k pobytu.

(4) Byl-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany uložen trest vyhoštění nebo je-li vedeno řízení o jeho vydání do cizího státu nebo o jeho předání do jiného členského státu na základě evropského zatýkacího rozkazu podle jiného právního předpisu¹⁴), krajský soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení nebo ode dne, kdy se po zahájení řízení dozvěděl o uložení trestu vyhoštění nebo o řízení o vydání nebo o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu, jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 písm. a) bodu 2 nebo § 3d odst. 3. Je-li v těchto případech proti rozhodnutí krajského soudu podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná kasační stížnost bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti, nebo ode dne, kdy se po případném odstranění vad nebo doplnění všech náležitostí kasační stížnosti dozvěděl o uložení trestu vyhoštění nebo o řízení o vydání nebo o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu, jde-li o případy, kdy nelze žadatele o udělení mezinárodní ochrany vydat nebo předat podle § 3d odst. 2 písm. a) bodu 2 nebo § 3d odst. 3.

(5) Podání kasační stížnosti má odkladný účinek, mělo-li jej podle odstavce 2 podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany. Podání kasační stížnosti nemá odkladný účinek, nachází-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany v době podání kasační stížnosti v zařízení pro zajištění cizinců nebo nemá-li povolen vstup na území. Návrh na přiznání odkladného účinku podle soudního řádu správního lze podat pouze ve lhůtě pro podání kasační stížnosti.

(6) Je-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn podle tohoto zákona nebo podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, nebo jde-li o žalobu proti rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b), krajský soud podanou žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná žaloba bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti. Je-li podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná kasační stížnost bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti.

(7) Není-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona povolen vstup na území, soud podanou žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy byla žaloba podána. Je-li podána kasační stížnost, Nejvyšší správní soud projedná a rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 45 dnů ode dne, kdy byla kasační stížnost podána.

(8) Kasační stížnost je nepřípustná

a) v případě další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo

b) jde-li o rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a).

(9) Při posuzování žaloby ve věci mezinárodní ochrany soud zohlední i nové důležité skutečnosti, které nastaly po

vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy; v tomto rozsahu není soud vázán žalobními body. Mají-li skutečnosti podle věty první vliv na rozhodnutí správního orgánu ve věci samé, soud napadené rozhodnutí zruší a věc vrátí k dalšímu řízení žalovanému.

§ 33

Soud řízení zastaví, jestliže

- a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení zemřel,
- b) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany,
- c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení vstoupil na území jiného státu,
- d) žadatel o udělení mezinárodní ochrany v průběhu řízení nabyl občanství Evropské unie, nebo
- e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil.

§ 33a

(1) Přítomnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo jiné osoby u jednání soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zajištění nebo proti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území podle tohoto zákona může být zajištěna i prostřednictvím videokonferenčního zařízení. Použitím videokonferenčního zařízení nesmí dojít ke zkrácení práv účastníků řízení; zejména musí být umožněna přítomnost zástupce osoby, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, na místě, kde se tato osoba nachází.

(2) V případě postupu podle odstavce 1 ověří totožnost osoby uvedené v odstavci 1

- a) zaměstnanec soudu, nachází-li se tato osoba u jiného soudu,
- b) příslušník nebo zaměstnanec vězeňské služby, nachází-li se tato osoba ve věznici,
- c) zaměstnanec ministerstva nebo provozovatele azylového zařízení nebo zařízení pro zajištění cizinců nebo příslušník nebo zaměstnanec policie, nachází-li se tato osoba v azylovém zařízení nebo v zařízení pro zajištění cizinců,
- d) zaměstnanec zastupitelského úřadu, nachází-li se tato osoba mimo území na zastupitelském úřadu, nebo
- e) příslušník nebo zaměstnanec policie, je-li využíváno videokonferenční zařízení policie,

pokud k tomu byl pověřen soudcem nebo svým vedoucím, vedoucím příslušníkem nebo představeným. Tento zaměstnanec nebo příslušník je po celou dobu, kdy je zajišťována přítomnost osoby, jejíž totožnost ověřil, u jednání soudu prostřednictvím videokonferenčního zařízení, přítomen na místě, kde se tato osoba nachází.

(3) Soudce poučí před zahájením jednání osobu, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, jakož i ostatní účastníky řízení, o způsobu zajišťování účasti na jednání prostřednictvím videokonferenčního zařízení.

(4) Osoba, jejíž přítomnost u jednání soudu je zajišťována prostřednictvím videokonferenčního zařízení, může kdykoli vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu. Je-li námitka důvodná, učiní soudce kroky k nápravě, a není-li náprava možná, nebo je-li spojena se značnými obtížemi, jednání odročí.

(5) O každém úkonu prováděném prostřednictvím videokonferenčního zařízení je pořizován zvukový a obrazový záznam.

(6) Pomocí videokonferenčního zařízení může být zajištěna i přítomnost tlumočnicka u jednání soudu v řízení podle odstavce 1; odstavce 2 až 5 se použijí přiměřeně.

HLAVA V

Náklady a odměna tlumočnicka

§ 34

(1) Ministerstvo nese náklady správního řízení ve věci mezinárodní ochrany.

(2) Ministerstvo nese náklady vzniklé poskytováním služeb a kapesného (§ 42) žadatelům o udělení mezinárodní ochrany.

§ 35

Odměna za výkon tlumočnické činnosti a úhrada nákladů spojených s výkonem této činnosti se stanoví dohodou mezi ministerstvem a tlumočnickem. Výše odměny a úhrada nákladů nesmí překročit výši stanovenou podle zvláštních právních předpisů.⁸⁾

HLAVA VI

Úřad vysokého komisaře

§ 36

Ministerstvo informuje na požádání Úřad Vysokého komisaře o počtu zahájených řízení podle tohoto zákona.

§ 37

(1) Ministerstvo, popřípadě další orgány státu nebo orgány veřejné správy umožní pověřenému zástupci Úřadu Vysokého komisaře na jeho žádost bez průtahů

a) kdykoliv navázat s účastníkem řízení kontakt,

b) nahlížet do spisu účastníka řízení, pokud s tím účastník řízení souhlasí,

c) být přítomen při pohovoru a ústním jednání.

(2) Nahlížení do spisu je podmíněno předchozím souhlasem účastníka řízení; to neplatí, jestliže se lze důvodně domnívat, že se tento účastník již nenachází na území. Obdobný souhlas se vyžaduje i v případě přítomnosti pověřeného zástupce Úřadu Vysokého komisaře při ústním jednání.

(3) Údaje, se kterými se Úřad Vysokého komisaře seznámil při nahlížení do spisu nebo při ústním jednání, smí užívat pouze pro potřeby plnění svých úkolů v oblasti mezinárodní ochrany.

§ 38

Účastník řízení podle tohoto zákona má právo po celou dobu řízení být ve styku s Úřadem Vysokého komisaře a jinými organizacemi, které se zabývají ochranou práv uprchlíků.

§ 39

Ministerstvo předává Úřadu Vysokého komisaře

a) kopii rozhodnutí vydaného v řízení podle tohoto zákona za podmínky, že s tím účastník řízení vyslovil souhlas,

b) statistické informace o řízení podle tohoto zákona.

HLAVA VII

Práva a povinnosti

DÍL 1

Práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany

§ 41

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany předložit ministerstvu svůj cestovní doklad a strpět pořízení jeho kopie ministerstvem.

(2) Azylant a osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni ministerstvu odevzdat svůj cestovní doklad při doručení rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Ministerstvo předá cestovní doklad cizinci, dojde-li k odnětí nebo zániku azylu nebo doplňkové ochrany; nelze-li cizinci cestovní doklad předat, ministerstvo jej i nadále uschová.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen ministerstvu při poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany odevzdat průkaz o povolení k dlouhodobému pobytu vydaný podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(1) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany hlášenému k pobytu v azylovém zařízení se poskytne

a) ubytování, strava, základní hygienické prostředky a

b) kapesné za podmínek stanovených v § 42a.

(2) Ministerstvo mimo služeb uvedených v odstavci 1 písm. a) zajistí psychologické, sociální a jiné nezbytné služby a věci s ohledem na individuální potřeby žadatele o udělení mezinárodní ochrany a podporu bezkonfliktního soužití v azylových zařízeních.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu v pobytovém středisku se podílí na úhradě nákladů na stravu a ubytování. K úhradě nákladů za ubytování a stravu mohou být použity pouze finanční prostředky žadatele o udělení mezinárodní ochrany, které převyšují částku životního minima⁹⁾ žadatele a společně s ním posuzovaných osob; společně posuzovanými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí osoby uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) až c) zákona o životním a existenčním minimu za podmínek uvedených v § 4 odst. 2 a 3 zákona o životním a existenčním minimu.

(4) Neposkytuje-li se v azylovém zařízení strava, poskytne se žadateli o udělení mezinárodní ochrany finanční příspěvek ve výši odpovídající částce životního minima⁹⁾ žadatele o udělení mezinárodní ochrany a společně s ním posuzovaných osob. Po dobu poskytování finančního příspěvku žadateli o udělení mezinárodní ochrany kapesné nenáleží; to neplatí, jedná-li se o zvýšené kapesné podle § 42a odst. 3. Pokud zdravotní stav žadatele o udělení mezinárodní ochrany vyžaduje podle doporučení příslušného³²⁾ odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování, finanční příspěvek se zvýší o částku, o kterou se zvyšuje podle zvláštního právního předpisu³²⁾ částka živobytí osoby z důvodu dietního stravování. Finanční příspěvek náleží žadateli o udělení mezinárodní ochrany pouze za dobu jeho přítomnosti v azylovém zařízení a poskytuje se předem formou zúčtovatelné zálohy.

(5) Ministerstvo stanoví pro azylová zařízení termíny poskytnutí finančního příspěvku podle odstavce 4 a termíny zveřejní na veřejně přístupném místě v azylovém zařízení.

(6) Poruší-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany závažným způsobem povinnost dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení stanovenou v § 48 písm. a), rozhodne ministerstvo o snížení finančního příspěvku poskytovaného žadateli o udělení mezinárodní ochrany podle odstavce 4 až na výši odpovídající částce existenčního minima¹⁷⁾ na dobu 1 měsíce; závažným porušením povinnosti dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení se zejména rozumí to, že žadatel v azylovém zařízení ohrozí život nebo zdraví osob, vyrobí, přechovává anebo konzumuje alkohol nebo jinou návykovou látku, vyrábí nebo přechovává věci, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob nebo majetku, vstoupí do azylového zařízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, opakovaně poruší zákaz kouření nebo soustavně nedodržuje zásady hygieny. Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad, který nemá odkladný účinek. O snížení finančního příspěvku nelze rozhodnout, pokud byla za totožné jednání vykazující znaky přestupku podle § 93 odst. 3 písm. j) uložena pokuta.

(7) V případě hodném zvláštního zřetele lze služby podle odstavce 1 nebo 2 poskytovat i mimo azylové zařízení na základě smlouvy uzavřené ministerstvem s poskytovatelem služeb. Tato smlouva může obsahovat i ujednání o rezervaci služeb podle odstavce 1 nebo 2, které v době uzavření smlouvy podle věty první nebudou vázány na konkrétního žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(8) Ministerstvo může zajistit ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu a osob uvedených v § 79 odst. 5 mimo azylové zařízení u poskytovatele ubytovacích služeb, jsou-li kapacity azylového zařízení naplněny nebo se to jeví vzhledem k okolnostem jejich pobytu v azylovém zařízení jako nezbytné.

(9) Ministerstvo vyhláškou stanoví finanční úhradu za poskytnutou stravu a ubytování ve výši průměrných nezbytných nákladů.

(10) Ministerstvo poskytne žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je hlášen k pobytu v přijímacím nebo pobytovému středisku, jednorázový finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč, dojde-li k úmrtí rodinného příslušníka žadatele o udělení mezinárodní ochrany (§ 13 odst. 2 a § 14b odst. 2), který byl v době úmrtí hlášen k pobytu v přijímacím nebo pobytovému středisku.

§ 42a

(1) Kapesné se poskytuje pouze za dobu přítomnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v azylovém zařízení.

(2) Kapesné se vyplácí ve výplatním termínu stanoveném prováděcím právním předpisem. Pokud se žadatel o udělení mezinárodní ochrany bez závažného důvodu ve výplatním termínu k výplatě kapesného nedostaví, nárok na kapesné za dané výplatní období zaniká.

(3) Vykonává-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany starší 18 let ubytovaný v přijímacím nebo pobytovému středisku činnosti ve prospěch ostatních žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, které slouží ke snadnějšímu přizpůsobení na prostředí azylového zařízení a zároveň přispívají k řádnému chodu azylového zařízení a zlepšení vzájemného soužití s okolím, může obdržet zvýšené kapesné. Tyto činnosti lze vykonávat na základě zadání učiněného vedoucím azylového zařízení v rozsahu nejvýše 30 hodin měsíčně. Zvýšené kapesné se nezapočítává do finančních prostředků podle § 42 odst. 3.

(4) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši kapesného a zvýšeného kapesného za 1 hodinu vykonávané činnosti podle odstavce 3 a termíny jejich výplaty pro azylové zařízení.

§ 43

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany hlášený k pobytu mimo azylové zařízení si hradí náklady spojené s pobytem na území, s výjimkou zdravotních služeb podle § 88, z vlastních prostředků.

(2) Není-li žadatel hlášen k pobytu v azylovém zařízení nebo opustil-li azylové zařízení na dobu delší než 24 hodin, má po dobu, kdy není hlášen nebo se nezdržuje v azylovém zařízení, dostatečné prostředky k dosažení odpovídající životní úrovně, jaké by dosáhl při pobytu v azylovém zařízení.

§ 44

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany má v azylovém zařízení, v němž je hlášen k pobytu, právo na ubytování společně s manželem, s příbuzným v pokolení přímém nebo s jinou osobou blízkou, pokud jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany a pokud s tím souhlasí. Za osoby blízké se považují osoby prohlašující, že k sobě mají osobní vztah.

Povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany

§ 45

- (1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen přiznat finanční prostředky, které má k dispozici, a v době pobytu v azylovém zařízení odevzdat věc ohrožující život či zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku.
- (2) Je-li důvodné podezření, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany nepřiznal finanční prostředky, které má k dispozici, neodevzdal věc ohrožující život či zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku nebo skrývá něco, co lze užít jako podklad pro vydání rozhodnutí, zejména cestovní či jiný doklad, je povinen strpět osobní prohlídku a prohlídku svých věcí.
- (3) Má-li policie nebo ministerstvo důvodné podezření podle odstavce 2, provede policie prohlídku při příchodu cizince do přijímacího střediska nebo v průběhu jeho pobytu v azylovém zařízení. Policie věc ohrožující život či zdraví osob, alkohol nebo jinou návykovou látku, nalezené při osobní prohlídce a prohlídce věcí, odebere, a předá je spolu se seznamem těchto věcí k úschově ministerstvu. O provedení osobní prohlídky sepíše policie záznam.
- (4) Osobní prohlídku vykonává osoba stejného pohlaví.
- (5) Policie odebere na dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany věc nalezenou při osobní prohlídce nebo prohlídce věcí podle odstavce 2, která může sloužit jako důkaz v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebo při určování státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie příslušného k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany²⁰), a předá ji ministerstvu.
- (6) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen strpět sejmutí daktyloskopických otisků prstů a pořízení obrazového záznamu s cílem zjistit nebo ověřit jeho totožnost. Sejmutí otisků zajišťuje policie, pořízení obrazového záznamu zajišťuje ministerstvo.

§ 46

- (1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany nesmí opustit přijímací středisko do
- a) provedení lékařského vyšetření zaměřeného na zjištění, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob,
 - b) ukončení karantény nebo jiného opatření v souvislosti s ochranou veřejného zdraví, lze-li je uskutečnit v přijímacím středisku.
- (2) Za opuštění přijímacího střediska se nepovažuje opuštění za účelem účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince na nařízeném jednání před orgánem veřejné moci, poskytnutí neodkladné zdravotní péče nebo provedení lékařského vyšetření zaměřeného na zjištění, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany nebo cizinec netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob v případě, že je nelze v přijímacím středisku provést. V případech opuštění přijímacího střediska podle věty první zabezpečí doprovod žadateli o udělení mezinárodní ochrany nebo cizinci na žádost ministerstva policie.

(3) Ministerstvo provede úkony podle odstavce 1 bez zbytečného odkladu.

(4) Ustanovení odstavce 1 neplatí pro cizince, který pobývá na území na základě povolení k pobytu uděleného podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾

§ 46a

(1) Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců³⁾, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže

- a) účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti,
- b) se prokazuje padělaným nebo pozměněným dokladem totožnosti, a není-li totožnost jinak známa,
- c) je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek,
- d) bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰⁾ a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se již v minulosti vyhnul provedení přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného předpisem Evropské unie²⁰⁾ nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
- e) byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve,
- f) svým jednáním ztěžuje řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to zejména tím, že neposkytuje ministerstvu nezbytnou součinnost, a proto není možné v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, existuje nebezpečí útěku nebo již dříve území neoprávněně opustil,

není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

(2) Ministerstvo může dále rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu zvláštním opatřením.

(3) Jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o jeho zajištění, pouze pokud je starší 18 let a porušil opakovaně závažným způsobem povinnost uloženou mu zvláštním opatřením.

(4) Jde-li o cizince, který je zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, rozhodne ministerstvo o zajištění podle odstavce 1 do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poté, co bylo ukončeno zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, k uplynulé době zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se nepřihlíží.

(5) Ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 180 dnů.

(6) V řízení o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany a v řízení o prodloužení doby trvání jeho zajištění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Rozklad, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné. V rozhodnutí o zajištění a v rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění ministerstvo poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti podat návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění podle soudního řádu správního.

(7) Proti rozhodnutí ministerstva o zajištění, prodloužení doby trvání zajištění a o nepropuštění lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí žalobu, a to prostřednictvím ministerstva nebo u místně příslušného krajského soudu, kterým je krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany v den podání žaloby hlášer k pobytu.

(8) V případě, že je žaloba podána prostřednictvím ministerstva, ministerstvo předloží soudu žalobu, vyjádření k žalobě a správní spis do 5 pracovních dnů ode dne doručení žaloby; je-li žaloba podána u příslušného soudu, vyžádá si soud správní spis. Ministerstvo předloží soudu vyjádření k žalobě a správní spis do 5 pracovních dnů ode dne doručení žaloby a zároveň doručí své vyjádření k žalobě žadateli o udělení mezinárodní ochrany. O žalobě soud rozhodne do 7 pracovních dnů ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné; o tom musí být žadatel o udělení mezinárodní ochrany v rozhodnutí ministerstva poučen. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, vyrozumí o tom ministerstvo bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(10) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění zkoumá, zda důvody zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany trvají. Ministerstvo při předání rozhodnutí o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany poučí o jeho právu požádat o propuštění. Žádost o propuštění je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat nejdříve po uplynutí 15 dnů ode dne nabytí právní moci posledního rozhodnutí ministerstva nebo soudu k zajištění, podle toho, které rozhodnutí nabylo právní moci později; to platí i pro podání opakované žádosti o propuštění.

(11) Jsou-li v průběhu zajištění zjištěny nové skutečnosti odůvodňující zajištění z jiného důvodu, vydá ministerstvo nové rozhodnutí o zajištění. Oznámením nového rozhodnutí o zajištění, o prodloužení doby trvání zajištění nebo rozhodnutí o zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se dosavadní rozhodnutí o zajištění ruší. Oznámením nového rozhodnutí o zajištění se doba zajištění podle odstavce 5 nepřerušuje ani nestaví.

(12) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany zajištěného v přijímacím středisku podle tohoto ustanovení se § 46 odst. 2 použije obdobně.

(13) Zajištění podle tohoto zákona musí být bez zbytečného odkladu bez rozhodnutí ukončeno,

a) zanikl-li důvod zajištění,

b) uplynula-li lhůta stanovená v rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení zajištění,

c) rozhodne-li soud o zrušení rozhodnutí o zajištění nebo o prodloužení doby trvání zajištění; povinnost propustit žadatele o udělení mezinárodní ochrany vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku, nebo

d) byl-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany udělen azyl nebo doplňková ochrana.

(14) Je-li zajištění ukončeno, provozovatel přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců a policie na základě bezodkladného písemného sdělení ministerstva provedou nezbytné úkony související s opuštěním přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců; to neplatí, rozhoduje-li policie o zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(15) Pro účely zajištění se osoba zajištěná podle tohoto ustanovení považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany i po

a) uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, a to do okamžiku, než bude ministerstvem zjištěno, zda žaloba proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, popřípadě i s návrhem na přiznání odkladného účinku, byla podána, avšak nejdéle 10 pracovních dnů, nebo

b) rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby do doby, než policie rozhodne o případném zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, avšak nejdéle 5 pracovních dnů.

(16) Pro účely zajištění podle odstavce 1 písm. d) se osoba, která má být přemístěna, považuje za žadatele o udělení mezinárodní ochrany až do provedení přemístění podle přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰).

§ 47

Zvláštní opatření

(1) Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany

a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo

b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.

(2) Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.

(3) Nebrání-li tomu specifické potřeby nebo osobní situace, lze zvláštní opatření uložit i žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, s výjimkou nezletilé osoby bez doprovodu.

(4) Zvláštní opatření lze uložit nejdéle do doby doručení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo do doby pravomocného rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.

(5) Ministerstvo v rozhodnutí o uložení zvláštního opatření stanoví způsob výkonu zvláštního opatření a jeho délku, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně. Rozklad proti rozhodnutí o uložení zvláštního opatření a o prodloužení zvláštního opatření nemá odkladný účinek.

(6) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o uložení zvláštního opatření a o prodloužení zvláštního opatření zkoumá, zda důvody pro uložení zvláštního opatření trvají.

(7) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen strpět uložení zvláštního opatření.

(8) Kontrolu dodržování zvláštního opatření provádí ministerstvo; na tuto kontrolu se kontrolní řád nevztahuje.

§ 48

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen

a) dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení,

b) dodržovat hygienické předpisy v ubytovacích prostorách azylového zařízení a podílet se v prostorách azylového zařízení na udržování hygienického standardu stanoveného ubytovacím řádem,

c) plnit v azylovém zařízení příkazy a pokyny policie nebo ministerstva vydané při zajišťování úkolů podle tohoto zákona,

d) šetřit majetek azylového zařízení a ostatních ubytovaných a

e) strpět zdravotní prohlídku, je-li to třeba pro ochranu veřejného zdraví⁽³³⁾).

§ 49

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen

a) prokazovat průkazem žadatele o udělení mezinárodní ochrany (§ 57) příslušným orgánům svou totožnost či jiné skutečnosti zapsané v tomto průkazu,

b) chránit průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením či zneužitím; v případě, že tyto okolnosti nastaly, hlásit je neprodleně policii,

c) odevzdat průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je neplatný (§ 58).

§ 49a

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany není oprávněn po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany opustit území.

DÍL 2

Práva a povinnosti azylantů

§ 50

Práva související s trvalým pobytem azylanta na území nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 50a

(1) Ministerstvo poskytne azylantovi na jeho písemnou žádost podanou nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu jednorázový finanční příspěvek ve výši životního minima⁹⁾ osoby a společně s ní posuzovaných osob; ministerstvo tento příspěvek neposkytne, je-li azylant zároveň držitelem povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Ministerstvo azylanta písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, o jeho právech a povinnostech nejpozději do 3 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu.

Povinnosti azylanta

§ 51

Azylant je povinen oznamovat ministerstvu skutečnosti významné pro zachování azylu, například udělení státního občanství České republiky.

§ 52

Azylant je povinen

- a) chránit průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím; v případě, že některá z těchto okolností nastala, je povinen neprodleně je hlásit ministerstvu,
- b) průkazem o povolení k pobytu prokazovat příslušným orgánům svou totožnost či jiné skutečnosti zapsané v průkazu na základě zákona,
- c) požádat ministerstvo neprodleně o vydání nového průkazu o povolení k pobytu, pozbyl-li dosavadní průkaz svou platnost,
- d) požádat ministerstvo o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k pobytu ve lhůtě 60 dnů před uplynutím doby platnosti. V případě, že podání žádosti ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli azylanta nezávislé, je azylant povinen tuto žádost podat do 15 pracovních dnů po zániku těchto důvodů,
- e) odevzdat průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad ministerstvu v případě odnětí nebo zániku azylu; v případě zániku azylu z důvodu podle § 18 písm. a) má tuto povinnost ten, komu azylant průkaz předal, nebo ten, kdo tento průkaz našel,

f) odevzdat ministerstvu

1. neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona a

2. při předání průkazu o povolení k pobytu podle tohoto zákona průkaz o povolení k pobytu, má-li ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu zároveň povolen trvalý pobyt na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,

g) oznámit ministerstvu pobyt mimo území delší než 365 dnů,

h) strpět po převzetí rozhodnutí o udělení azylu, za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, pořízení biometrických údajů a jeho podpisu, který je určen k dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud azylantovi v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Azylant je povinen ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu,

i) strpět aktuální pořízení biometrických údajů zvláštním technickým zařízením za účelem ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověřování totožnosti azylanta,

j) ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, jde-li o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený, odcizený nebo obsahuje-li nefunkční nosič dat, převzít nový průkaz o povolení k pobytu.

§ 53

Azylant je povinen strpět identifikační úkony podle § 45 odst. 6, jsou-li dány zákonné důvody pro odnětí azylu.

DÍL 3

Práva a povinnosti osob požívajících doplňkové ochrany

§ 53a

(1) Doplňková ochrana se uděluje na dobu, po kterou osobě požívající doplňkové ochrany hrozí vážná újma (§ 14a), nejméně však na 1 rok; na stejnou dobu se uděluje doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Osobě požívající doplňkové ochrany je povolen pobyt na území po dobu stanovenou v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

(2) Ministerstvo poskytne osobě požívající doplňkové ochrany na její písemnou žádost podanou nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany jednorázový finanční příspěvek ve výši životního minima⁹⁾ osoby a společně s ní posuzovaných osob; ministerstvo tento příspěvek neposkytne, je-li osoba požívající doplňkové ochrany zároveň držitelem povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Ministerstvo osobu požívající doplňkové ochrany písemně poučí v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopna se porozumět, o jejích právech a povinnostech nejpozději do 3 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

(4) Osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a); pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany. Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně. Ustanovení § 25 písm. d) se v řízení o prodloužení doplňkové ochrany použije obdobně.

(5) Nerozhodne-li ministerstvo o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany v době platnosti rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, prodlužuje se doba stanovená v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany do dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o žádosti.

(6) Osoba požívající doplňkové ochrany je povinna po převzetí rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany nebo po převzetí rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů cizince a jeho podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud cizinci v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka.

(7) Osoba požívající doplňkové ochrany je povinna ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu.

§ 53b

Osoba požívající doplňkové ochrany je povinna

- a) oznamovat ministerstvu skutečnosti významné pro zachování doplňkové ochrany,
- b) chránit průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím; v případě, že některá z těchto okolností nastala, je povinna neprodleně je hlásit ministerstvu,
- c) průkazem o povolení k pobytu prokazovat příslušným orgánům svou totožnost či jiné skutečnosti zapsané v průkazu na základě zákona,
- d) odevzdat průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklad ministerstvu v případě odnětí nebo zániku doplňkové ochrany. V případě zániku doplňkové ochrany z důvodu uvedeného v § 18 písm. a) má tuto povinnost ten, komu osoba požívající doplňkové ochrany průkaz předala, nebo ten, kdo tento průkaz našel,
- e) odevzdat ministerstvu
 - 1. neplatný doklad vydaný podle tohoto zákona a
 - 2. při předání průkazu o povolení k pobytu podle tohoto zákona průkaz o povolení k pobytu, má-li ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany zároveň povolen trvalý pobyt na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,

- f) oznámit ministerstvu pobyt mimo území delší než 365 dnů,
- g) strpět identifikační úkony podle § 45 odst. 6, jsou-li dány zákonné důvody pro odnětí doplňkové ochrany,
- h) strpět pořízení biometrických údajů za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu a následné ověřování pravosti tohoto průkazu a ověřování totožnosti osoby požívající doplňkové ochrany porovnáním biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat a biometrických údajů vedených v informačních systémech podle tohoto zákona, popřípadě biometrických údajů aktuálně pořízených prostřednictvím zvláštního technického zařízení,
- i) strpět aktuální pořízení biometrických údajů zvláštním technickým zařízením za účelem ověření pravosti průkazu o povolení k pobytu nebo ověřování totožnosti osoby požívající doplňkové ochrany,
- j) ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dnů ode dne pořízení biometrických údajů, jde-li o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz poškozený, zničený, ztracený, odcizený nebo obsahuje-li nefunkční nosič dat, převzít nový průkaz o povolení k pobytu.

§ 53c

Osoba požívající doplňkové ochrany se pro účely zaměstnanosti považuje za osobu s trvalým pobytem na území.

DÍL 4

Právní postavení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany jako dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii na území

§ 53d

(1) Ministerstvo azylantovi, kterému byl udělen azyl podle § 12 nebo 13, nebo osobě požívající doplňkové ochrany přiznává právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii na území¹⁸⁾ (dále jen „rezident na území“), pokud o to písemně požádá a

- a) splňuje podmínku 5 let nepřetržitého pobytu na území,
- b) nenarušil závažným způsobem veřejný pořádek nebo neohrozil bezpečnost České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie,
- c) prokázal zajištění prostředků k pobytu na území ve výši odpovídající prostředkům vyžadovaným k povolení trvalého pobytu podle § 71 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu na území se započítává doba pobytu na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ a doba pobytu v postavení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany. Doba pobytu na území za účelem studia podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ se započítává jednou polovinou. Jednou polovinou se dále započítává doba, po kterou bylo vedeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, které vedlo k rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, a to včetně doby řízení o žalobě nebo o kasační stížnosti; bylo-li řízení o udělení mezinárodní ochrany vedeno déle než 18 měsíců, započítává se tato doba v celém rozsahu.

(3) Do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu se započítávají i období nepřítomnosti cizince, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území v průběhu doby pobytu podle odstavce 2 věty první a druhé, pokud tato jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 6 po sobě jdoucích měsíců a pokud ve svém souhrnu nepřesáhla 10 měsíců, a dále období nepřítomnosti na území, které nepřesáhlo 12 po sobě jdoucích měsíců, pokud byl cizinec, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany pracovně vyslán do zahraničí. Nepřetržitost pobytu je dále zachována, pokud jedno období nepřítomnosti cizince, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území nebylo delší než 12 po sobě jdoucích měsíců ze závažných důvodů, zejména jde-li o těhotenství, narození dítěte, závažné onemocnění, studium nebo odborné školení, přičemž toto období se do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu nezapočítává.

(4) Do požadované doby 5 let nepřetržitého pobytu se nezapočítává doba, po kterou byl cizinec, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany na území vyslán zahraničním zaměstnavatelem nebo zahraniční právnickou nebo fyzickou osobou, a dále doba, po kterou cizinec na území pobýval za účelem zaměstnání závislého na střídání ročního období nebo vypomáhal s domácími pracemi za stravu, ubytování a kapesné určené k uspokojování jeho základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au pair).

§ 53e

(1) Ministerstvo zruší rozhodnutí o přiznání právního postavení rezidenta na území, pokud

- a) rezident na území závažným způsobem narušil veřejný pořádek nebo ohrozil bezpečnost státu,
- b) jiný členský stát Evropské unie rozhodl o ukončení přechodného pobytu rezidenta na svém území z důvodu závažného porušení veřejného pořádku,
- c) rezident pobýval mimo území členských států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí, nebo
- d) rezident pobýval mimo území nepřetržitě po dobu delší než 6 let.

(2) Právní postavení rezidenta na území zaniká odnětím azylu podle § 17 odst. 1 písm. a) nebo h), odnětím doplňkové ochrany podle § 17a odst. 1 písm. b) nebo c) anebo neprodloužením doplňkové ochrany z důvodů uvedených v § 17a odst. 1 písm. b) nebo c).

(3) Došlo-li k zániku nebo odnětí azylu nebo doplňkové ochrany a právní postavení rezidenta na území trvá, je rezident oprávněn trvale pobývat na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 53f

(1) Ministerstvo na žádost jiného členského státu Evropské unie sdělí v souvislosti s rozhodováním o vyhoštění cizince, kterému bylo přiznáno právní postavení rezidenta na území, do 1 měsíce ode dne doručení žádosti informaci, zda je rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nadále platné.

(2) Ministerstvo na žádost jiného členského státu Evropské unie sdělí v souvislosti s vydáním průkazu o povolení k

pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta, kterému ministerstvo uvedlo do průkazu o povolení k pobytu záznam o udělení mezinárodní ochrany podle § 59 odst. 3 písm. e), do 1 měsíce ode dne doručení žádosti informaci, zda je rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nadále platné.

DÍL 5

Povinnost cizince vycestovat a povinnosti jiných osob

§ 54

(1) Bylo-li řízení ve věci mezinárodní ochrany zastaveno z důvodu neposkytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, může být cizinec policií zajištěn za účelem jeho vycestování z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace.

(2) Cizinec je povinen vycestovat ve lhůtě stanovené ve výjezdním příkazu podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu^{9d}); nebyl-li mu výjezdní příkaz udělen, do 30 dnů ode dne pravomocného ukončení řízení ve věci mezinárodní ochrany.

(3) Odstavce 1 a 2 se nepoužijí, je-li cizinec oprávněn k pobytu na území podle zvláštního právního předpisu.

§ 54a

Dobrovolný návrat

(1) Ministerstvo může zajistit úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem

a) žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zpět, nebo cizince, který vzal zpět kasační stížnost, a to na základě jeho písemné žádosti podané do 15 dnů ode dne zpětvzetí, nebo

b) cizince nebo žadatele o udělení mezinárodní ochrany na základě jeho písemné žádosti podané do 15 dnů od zániku mezinárodní ochrany nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo o kasační stížnosti nebo o nepřiznání odkladného účinku žaloby nebo kasační stížnosti

do státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství státu posledního trvalého bydliště. V případě hodném zvláštního zřetele může ministerstvo zajistit úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem i do jiného státu, který není členským státem Evropské unie nebo státem vázaným přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰).

(2) Na cizince, který podal žádost o dobrovolný návrat, se pro účely poskytování zdravotních služeb, ubytování, stravy a jiných nezbytných služeb hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, a to do doby vycestování nebo do doby oznámení ministerstva o tom, že ministerstvo nezajistí úhradu nákladů spojených s jeho dobrovolným návratem.

(3) Žádost o dobrovolný návrat je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat a ministerstvo může zajistit úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem i před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva nebo soudů uvedených v odstavci 1 za podmínky, že spolu se žádostí předloží i doklad o tom, že vzal žalobu nebo kasační stížnost zpět.

(4) Policie dopraví zajištěného žadatele o udělení mezinárodní ochrany při provádění dobrovolného návratu na hraniční přechod určený ministerstvem nebo v případě nutnosti zpět do přijímacího střediska nebo zařízení pro zajištění cizinců, kde je zajištění vykonáváno. Náklady spojené s dopravou podle věty první hradí ministerstvo. Policie může po dobu dopravy podle věty první omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

Povinnosti jiných osob

§ 55

Právnícké nebo fyzické osoby, které žadatele o udělení mezinárodní ochrany pozvaly postupem stanoveným zvláštním právním předpisem⁴⁾ na území, jsou povinny hradit náklady spojené s pobytem tohoto žadatele, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany tyto náklady nehradí sám podle § 42 odst. 3, s výjimkou nákladů uvedených v § 88.

§ 56

Každý, kdo nalezne průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, průkaz o povolení k pobytu nebo cestovní doklad, je povinen jej neprodleně odevzdat ministerstvu nebo kterékoli služebně policii.

§ 56a

(1) Letecká společnost nesmí na území České republiky přepravit cizince, který nemá cestovní doklad.

(2) Letecká společnost, která na území České republiky přepravila cizince podle odstavce 1, je povinna tohoto cizince dopravit z území České republiky v případě, že cizinec je v době nabytí právní moci rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné nebo zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany umístěn v přijímacím středisku na mezinárodním letišti.

§ 56b

Poskytovatel lůžkové péče, u kterého je hospitalizován cizinec, je povinen umožnit ministerstvu činit nezbytné úkony v souvislosti s řízením o udělení mezinárodní ochrany, pokud splnění této povinnosti nebrání jiný právní předpis. Ministerstvo nahradí poskytovateli zdravotních služeb majetkovou újmu vzniklou v důsledku plnění povinnosti podle předchozí věty. Právo na náhradu majetkové újmy musí být uplatněno nejpozději do 30 dnů ode dne jejího vzniku, jinak zaniká. Nedojde-li k dohodě, o náhradě a její výši rozhoduje soud.

Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany, průkaz o povolení k pobytu a cestovní doklady

DÍL 1

Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany

§ 57

(1) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Je-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, vydá mu ministerstvo průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany před odchodem ze zařízení pro zajištění cizinců.

(2) Ministerstvo vydá žadateli o udělení mezinárodní ochrany průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 3 dnů od příchodu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do azylového zařízení, jestliže údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly poskytnuty v době výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody nebo na jiném místě z důvodu omezené možnosti pohybu žadatele. Do doby příchodu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do azylového zařízení mu ministerstvo vydá potvrzení o podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany je veřejnou listinou, kterou se prokazuje totožnost jeho držitele a oprávněnost jeho setrvání na území.

(4) Do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany ministerstvo zapíše údaje o totožnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany, o jeho státním občanství, místě ubytování a o době jeho platnosti.

(5) Dobu platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany stanoví ministerstvo. Dobu platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany lze opakovaně prodlužovat. K prodloužení doby platnosti, provedení změn nebo doplnění údajů zapisovaných do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je nutná osobní účast žadatele o udělení mezinárodní ochrany; osobní účast žadatele o udělení mezinárodní ochrany se nevyžaduje v případě hodném zvláštního zřetele. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen při prodloužení doby platnosti průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany po vydání rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany ministerstvu doložit, že podal žalobu proti tomuto rozhodnutí s návrhem na přiznání odkladného účinku, nemá-li jej podání žaloby podle tohoto zákona.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou vzor průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

§ 58

Neplatnost průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany

(1) Průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany pozbývá platnosti, jestliže

- a) uplynula doba platnosti v něm uvedená,

- b) byla ohlášena jeho ztráta nebo odcizení,
- c) jeho držitel zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého,
- d) jeho držitel již není žadatelem o udělení mezinárodní ochrany podle § 2 odst. 1 písm. b); to neplatí, byl-li v tomto průkazu učiněn záznam podle § 65 odst. 2,
- e) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,
- f) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost, nebo
- g) obsahuje neoprávněně provedené změny.

(2) Trvají-li důvody pro vydání průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo v případech podle odstavce 1 vydá průkaz nový. V případě podle odstavce 1 písm. a) ministerstvo záznamem do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany prodlouží dobu platnosti v průkazu uvedenou.

DÍL 2

Průkaz o povolení k pobytu

§ 59

Průkaz o povolení k pobytu

(1) Průkaz o povolení k pobytu je veřejnou listinou vydávanou azylantovi a osobě požívající doplňkové ochrany.

(2) Průkaz o povolení k pobytu se vydává jako samostatný doklad obsahující nosič dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů. Jde-li o azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany mladší 6 let, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie¹⁵⁾ nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany, u nichž je fyzicky nemožné pořídit otisky prstů rukou, vydá se průkaz o povolení k pobytu, v němž jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

(3) Průkaz o povolení k pobytu obsahuje údaje stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie¹⁵⁾ a dále

- a) rodné číslo,
- b) místo hlášeného pobytu na území, jde-li o azylanta,
- c) záznam o omezení svéprávnosti,
- d) digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany,
- e) u rezidenta na území záznam „Mezinárodní ochrana udělena CZE dne [datum]“¹⁸⁾,
- f) u rezidenta na území záznam „povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU“¹⁸⁾,

g) záznam podle odstavce 4 a

h) záznam o platném povolení k trvalému pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, byl-li držitel průkazu osobou s platným povolením k trvalému pobytu v době, kdy nabylo právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany.

(4) Jméno, popřípadě jména, a příjmení azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany se v průkazu o povolení k pobytu uvedou podle tvaru uvedeného latinkou v cestovním dokladu. Pokud byl azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydán matričním úřadem České republiky rodný nebo oddací list znějící na jméno, popřípadě jména, a příjmení v jiném tvaru, vyznačí ministerstvo tuto skutečnost formou záznamu v průkazu o povolení k pobytu včetně uvedení jména, popřípadě jmen, a příjmení ve tvaru uvedeném v rodném a oddacím listu.

(5) Ministerstvo pořídí biometrické údaje azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpis určený k dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Současně zpracuje s využitím údajů, které jsou o azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vedené v informačních systémech podle tohoto zákona, protokol, který obsahuje údaje nezbytné pro vydání průkazu o povolení k pobytu.

(6) Při předání průkazu o povolení k pobytu ministerstvo azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany prokazatelně poučí o podmínkách užívání průkazu tak, aby nedošlo k jeho poškození nebo zneužití. Při předání průkazu o povolení k pobytu ministerstvo na žádost azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném průkazu o povolení k pobytu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s biometrickými údaji zpracovými v nosiči dat průkazu o povolení k pobytu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, se azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydá nový průkaz o povolení k pobytu.

(7) Držitel průkazu o povolení k pobytu je oprávněn požádat ministerstvo o ověření funkčnosti nosiče dat a správnosti v něm zpracovaných biometrických údajů. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, se azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydá nový průkaz o povolení k pobytu; vydání nového průkazu v tomto případě podléhá správnému poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany prokazatelně věděli, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

(8) Biometrické údaje lze využívat výlučně pro ověřování pravosti průkazu o povolení k pobytu a ověření totožnosti azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, a to porovnáním biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat s údaji vedenými v informačních systémech podle tohoto zákona o uvedených subjektech údajů nebo porovnáním biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat s aktuálně zobrazenými biometrickými údaji azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany pořízenými v průběhu prokazování totožnosti s pomocí technického zařízení.

(9) Pokud azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany nemůže pro účely ověření totožnosti předložit průkaz o

povolení k pobytu, jehož je držitelem, popřípadě pokud nosič dat s biometrickými údaji v průkazu o povolení k pobytu není funkční, provede se ověření totožnosti pořízením otisků prstů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich porovnáním s biometrickými údaji vedenými pro tyto účely v informačních systémech podle tohoto zákona.

(10) Je-li azylantovi udělen humanitární azyl, obsahuje průkaz o povolení k pobytu namísto údaje o formě udělené mezinárodní ochrany záznam „Národní humanitární azyl“.

(11) Ministerstvo právním předpisem stanoví

a) technické podmínky a postup při pořizování biometrických údajů a podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a způsob provedení podpisu pro účely vydání průkazu o povolení k pobytu,

b) vzor tiskopisu protokolu podle odstavce 5 a podmínky jeho zpracování.

§ 59a

(1) Doba platnosti průkazu o povolení k pobytu vydaného azylantovi je 10 let, u azylanta mladšího 15 let je doba platnosti průkazu 5 let. Dobu platnosti průkazu o povolení k pobytu lze o stejnou dobu prodloužit, a to i opakovaně.

(2) Doba platnosti průkazu o povolení k pobytu vydaného osobě požívající doplňkové ochrany je shodná s dobou, po kterou je osobě požívající doplňkové ochrany povolen pobyt na území (§ 53a).

(3) Průkaz o povolení k pobytu vydá a jeho platnost prodlužuje ministerstvo.

§ 59b

(1) Prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu se provádí vydáním nového průkazu. K žádosti o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k pobytu jsou azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, a dosavadní průkaz o povolení k pobytu.

(2) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kteří žádají o vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený, jsou povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, a poškozený průkaz o povolení k pobytu nebo průkaz s nefunkčním nosičem dat s biometrickými údaji.

(3) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kteří žádají o vydání průkazu o povolení k pobytu po zrušení jeho platnosti z důvodů podle § 60 odst. 2, jsou povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, a průkaz o povolení k pobytu, jehož platnost skončila.

(4) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, kteří žádají o provedení změny v průkazu o povolení k pobytu, jsou povinni předložit cestovní doklad, jsou-li jeho držitelem, dosavadní průkaz o povolení k pobytu a doklad prokazující požadovanou změnu. Provedení změny v průkazu o povolení k pobytu se provádí vydáním nového průkazu o povolení k pobytu.

(5) Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany uvedená v odstavcích 1 až 4 jsou povinni pro účely vydání

nového průkazu o povolení k pobytu se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; podpis se nepořídí, pokud azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka. Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni ve lhůtě stanovené ministerstvem, nejpozději však do 60 dní ode dne pořízení biometrických údajů, dostavit se na ministerstvo k převzetí průkazu o povolení k pobytu.

§ 59c

Vydávání průkazů o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji

(1) Ministerstvo může vydávat průkazy o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji, které neobsahují digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, jestliže

- a) došlo k technické závadě na zařízení zabezpečujícím zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji anebo pořízení biometrických údajů a podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany určeného k dalšímu digitálnímu zpracování, nebo na zařízení zabezpečujícím přenos údajů nezbytných pro výrobu průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji anebo na výrobní technologii, pokud tato technická závada trvá déle než 7 kalendářních dnů, nebo
- b) v důsledku katastrofy nebo jiné mimořádné události nelze vydávat průkazy o povolení k pobytu obsahující nosič dat s biometrickými údaji.

(2) Průkazy o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji se vydávají s dobou platnosti 6 měsíců.

(3) Pokud skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) a b) nastaly poté, kdy pro vydání průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji již byly pořízeny biometrické údaje azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpisy určené k digitálnímu zpracování, vedou se tyto údaje v provozním informačním systému podle § 71 odst. 11 a poté, kdy uvedené skutečnosti pominou, jsou neprodleně využity pro vydání tohoto průkazu o povolení k pobytu.

(4) Pokud byl azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydán průkaz o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji, jsou tito povinni se na výzvu osobně dostavit na ministerstvo ke zpracování údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k pobytu, a to včetně pořízení biometrických údajů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany a jejich podpisu, který je určen k jeho dalšímu digitálnímu zpracování; výzvu ministerstvo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany doručí neprodleně poté, kdy pominou důvody k vydání průkazu o povolení k pobytu podle odstavce 1.

(5) Průkaz o povolení k pobytu obsahující nosič dat s biometrickými údaji je azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany vydán nejpozději ke dni skončení platnosti průkazu o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji. Vydání průkazu o povolení k pobytu podle věty první nepodléhá správnímu poplatku.

(6) K převzetí průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji vydaného namísto průkazu o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji vyzve azylanta nebo osobu požívající doplňkové ochrany

ministerstvo neprodleně po jeho dodání výrobcem tohoto dokladu. Převzetím průkazu o povolení k pobytu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji podle věty první zaniká platnost průkazu o povolení k pobytu bez nosiče dat s biometrickými údaji.

§ 60

Skončení nebo zrušení platnosti průkazu o povolení k pobytu

(1) Platnost průkazu o povolení k pobytu skončí, jestliže

- a) nastane důvod uvedený v § 53e nebo § 58 odst. 1,
- b) je vykonatelné rozhodnutí o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany,
- c) zanikne azyl z důvodu uvedeného v § 18 písm. a) až c),
- d) zanikla doplňková ochrana z důvodu uvedeného v § 18,
- e) byl vydán azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany nový průkaz o povolení k pobytu,
- f) nabylo právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti, nebo
- g) byl zrušen údaj o místě hlášeného pobytu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území; to neplatí, jde-li o rezidenta na území, který z důvodu pobytu na území jiného členského státu Evropské unie zrušil ubytování na území.

(2) Ministerstvo zruší platnost průkazu o povolení k pobytu, jestliže

- a) jeho držitel podstatně změnil svou podobu,
- b) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je vážně porušena jeho celistvost,
- c) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny, nebo
- d) obsahuje nefunkční nosič dat s biometrickými údaji.

(3) Je-li držitel průkazu o povolení k pobytu přítomen a plně uzná důvody pro zrušení platnosti průkazu, lze odůvodnění rozhodnutí nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením držitele průkazu, že se zrušením jeho platnosti souhlasí. Odvolání proti rozhodnutí není v tomto případě přípustné.

DÍL 4

Cestovní doklady

Cestovní doklad

§ 61

(1) Azylantovi, kterému byl udělen azyl podle § 12 nebo 13, vydá ministerstvo na žádost cestovní doklad, který je veřejnou listinou. Osobě požívající doplňkové ochrany a azylantovi, kterému byl udělen humanitární azyl, se na žádost vydá jako cestovní doklad cizinecký pas, který je veřejnou listinou.

(2) Cestovní doklad se vydá ve lhůtě do 30 dnů ode dne podání žádosti.

(3) Cestovní doklad azylantovi se vydává s dobou platnosti na 10 let, azylantovi mladšímu 15 let s dobou platnosti na 5 let a osobě požívající doplňkové ochrany s dobou platnosti odpovídající postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3.

(4) Cestovní doklad je opatřen nosičem dat s biometrickými údaji, jimiž jsou údaje o zobrazení obličeje a údaje o otiscích prstů. Azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany mladším 12 let, pokud přímo použitelný předpis Evropské unie^{9f)} nestanoví odlišnou věkovou hranici, nebo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany, u nichž je fyzicky nemožné pořídit otisky prstů rukou, se vydá cestovní doklad s nosičem dat, v němž jsou z biometrických údajů zpracovány pouze údaje o zobrazení obličeje. V nosiči dat je v tomto případě uveden údaj, že nosič dat neobsahuje otisky prstů rukou.

(5) Cestovní doklad vydávaný podle odstavce 4 obsahuje strojově čitelnou zónu. Do strojově čitelné zóny se údaje zapisují v tomto pořadí: typ dokladu, kód vydávajícího státu, příjmení, jméno, popřípadě jména, cizince, číslo cestovního dokladu, státní občanství, datum narození, pohlaví, doba platnosti cestovního dokladu, rodné číslo a kontrolní číslice, které jsou vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně.

(6) Cestovní doklad se nevydává, je-li důvodné nebezpečí, že by tím mohla být ohrožena bezpečnost České republiky nebo závažným způsobem narušen veřejný pořádek.

(7) Azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany se na jejich požádání ověří správnost osobních údajů uvedených ve vydávaném cestovním dokladu, funkčnost nosiče dat s biometrickými údaji a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů. Funkčnost nosiče dat a správnost v něm zpracovávaných biometrických údajů se ověřuje pomocí technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů azylanta s biometrickými údaji zpracovány v nosiči dat cestovního dokladu. Azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany má právo na vydání nového cestovního dokladu v případě

a) nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, nebo

b) nesprávnosti osobních údajů zpracovaných v nosiči dat s biometrickými údaji nebo v cestovním dokladu.

§ 61a

(1) Biometrické údaje lze použít výlučně pro ověřování pravosti cestovního dokladu a ověření totožnosti azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany pomocí osobních údajů zapsaných v cestovním dokladu, popřípadě porovnání biometrických údajů (§ 61 odst. 4) zpracovaných v nosiči dat prostřednictvím technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany s biometrickými údaji zpracovány v nosiči dat cestovního dokladu.

(2) Držitel cestovního dokladu je oprávněn u kteréhokoliv orgánu příslušného k vydání tohoto cestovního dokladu nebo u diplomatické mise nebo konzulárního úřadu (dále jen „zastupitelský úřad“), s výjimkou konzulárního úřadu

vedeného honorárním konzulárním úředníkem, požádat o ověření správnosti údajů v cestovním dokladu. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě zjištění nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovaných v cestovním dokladu, má azylant právo na vydání nového cestovního dokladu; vydání nového cestovního dokladu v tomto případě podléhá správnímu poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany prokazatelně věděli, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou technické podmínky a postup při pořizování a dalším zpracovávání biometrických údajů, včetně postupu při pořizování biometrických údajů u občanů s neobvyklými anatomickými nebo fyziologickými předpoklady pro zobrazení obličeje nebo pořízení otisků prstů na pravé a levé ruce.

§ 61b

(1) Údaje zpracované v nosiči dat s biometrickými údaji (§ 61 odst. 4) nelze zpracovat jiným způsobem, než jaký stanoví zákon.

(2) Územní platnost cestovního dokladu podle § 61 zahrnuje všechny státy světa. Platnost cestovního dokladu nelze prodloužit; to neplatí, jde-li o cestovní doklad vydávaný osobě požívající doplňkové ochrany, který lze prodloužit záznamem v případě, že uplynula doba, na kterou byla doplňková ochrana udělena, a osoba má stále postavení osoby požívající doplňkové ochrany podle § 2 odst. 3.

§ 62

(1) Cestovní doklad vydává ministerstvo.

(2) První vydání cestovního dokladu nepodléhá správnímu poplatku. Při dalším vydání tohoto cestovního dokladu se postupuje podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

§ 63

V žádosti o vydání cestovního dokladu je cizinec povinen uvést své jméno, příjmení, ostatní jména, pohlaví, rodné číslo, den, měsíc, rok narození, místo a stát narození, státní občanství a místo, kde je hlášen k pobytu na území.

§ 64

Neplatnost cestovního dokladu

Cestovní doklad pozbývá platnosti, jestliže

a) nastane důvod uvedený v § 58 odst. 1, s výjimkou uvedenou v § 61b odst. 2,

b) cizinec přestal být azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, nebo

c) zanikne mezinárodní ochrana.

§ 65

Cestovní průkaz totožnosti

(1) Cestovní průkaz totožnosti vydá na žádost azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, kteří pozbyli v zahraničí cestovní doklad, zastupitelský úřad za účelem návratu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany do České republiky.

(2) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá ministerstvo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany, která není držitelem cestovního dokladu, za účelem prokazování totožnosti jeho držitele do doby převzetí průkazu o povolení k pobytu. Má-li dojít k převzetí průkazu o povolení k pobytu v krátké době, může ministerstvo namísto vydání cestovního průkazu totožnosti učinit záznam do průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, v němž uvede údaj o udělení mezinárodní ochrany, a současně prodlouží jeho platnost. Do doby převzetí průkazu o povolení k pobytu slouží k prokazování totožnosti průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá zastupitelský úřad na pokyn ministerstva cizinci, který je ministerstvem přesídlován a nemá vlastní cestovní doklad.

(4) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá ministerstvo na žádost cizinci, který je strpěn na území podle tohoto zákona a nemá vlastní cestovní doklad.

(5) Cestovní průkaz totožnosti dále vydá ministerstvo za účelem vycestování na žádost cizinci, který pobývá na území bez platného cestovního dokladu, po

- a) ukončení poskytování mezinárodní ochrany na území,
- b) nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nepodal-li cizinec proti němu žalobu,
- c) nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nepodal-li cizinec proti němu kasační stížnost nebo není-li kasační stížnost přípustná,
- d) nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti, nebo
- e) nabytí právní moci usnesení o nepřiznání odkladného účinku podané žaloby nebo kasační stížnosti.

(6) Doba platnosti cestovního průkazu totožnosti podle odstavce 1 je 30 dnů. Doba platnosti cestovního průkazu totožnosti podle odstavce 3 je 60 dnů. Dobu platnosti cestovního průkazu totožnosti podle odstavců 2, 4 a 5 stanoví ministerstvo. V odůvodněných případech může být doba platnosti cestovního průkazu prodloužena.

(7) Cestovní průkaz totožnosti je neplatný z důvodu uvedeného v § 58 odst. 1. Cestovní průkaz totožnosti podle odstavce 2 a 3 dále pozbývá platnosti převzetím průkazu o povolení k pobytu (§ 59).

(8) V žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti se uvede jméno a příjmení, den, měsíc a rok narození, místo pobytu na území a k žádosti se připojí 1 fotografie.

(9) Cestovní průkaz totožnosti podle odstavce 1 se odebere při hraniční kontrole.

(10) Vydání cestovního průkazu totožnosti podle odstavce 1 a změnu doby platnosti oznámí zastupitelský úřad neprodleně ministerstvu.

§ 65a

Cestovní průkaz totožnosti se vyhotovuje v českém jazyce a zpravidla v jednom cizím jazyce podle mezinárodních zvyklostí.

DÍL 5

Zadržení dokladu vydaného podle tohoto zákona

§ 66

(1) Policie zadrží při kontrole¹¹⁾ doklad vydaný podle tohoto zákona, který je neplatný nebo o jehož neplatnosti má být rozhodnuto.

(2) O zadržení dokladu podle odstavce 1 policie neprodleně informuje ministerstvo.

(3) Při zadržení dokladu podle odstavce 1 policie neprodleně vydá potvrzení s uvedením důvodu zadržení.

§ 67

Policie zadržený doklad neprodleně odevzdá tomu, kdo tento doklad vydal.

HLAVA IX

Státní integrační program

§ 68

(1) Státní integrační program je program zaměřený na pomoc azylantům a osobám požívajícím doplňkové ochrany při zajištění jejich začlenění do společnosti. Státní integrační program zahrnuje zejména individuální podporu směřující k zajištění plné ekonomické soběstačnosti, bydlení, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, orientace ve společnosti a k vytvoření předpokladů pro získání znalosti českého jazyka.

(2) Pravidla státního integračního programu a výši prostředků vynakládaných na realizaci jednotlivých oblastí stanoví vláda.

§ 69

Státní integrační program realizuje ministerstvo z prostředků státu.

§ 70

Státní integrační program v oblasti získání znalostí českého jazyka realizuje ministerstvo ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy formou bezplatného jazykového kurzu.

HLAVA X

Evidence, pobyt a hlášení pobytu

§ 71

Evidence

(1) Ministerstvo vede

- a) evidenci žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, a to včetně obrazových záznamů pořízených podle § 45 odst. 6,
- b) evidenci místa pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, místa pobytu osob požívajících doplňkové ochrany a místa pobytu azylantů,
- c) evidenci cizinců, kteří podali kasační stížnost^{8a}), osob požívajících doplňkové ochrany a azylantů,
- d) evidenci cizinců narozených na území žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, osobám požívajícím doplňkové ochrany nebo azylantům,
- e) evidenci žadatelů o poskytnutí finančního příspěvku,
- f) evidenci cizinců, o jejichž žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo řízení zastaveno z důvodu nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany,
- g) evidenci cizinců, v jejichž případě se vede řízení o předání do příslušného státu,
- h) evidenci přestupků projednaných podle tohoto zákona a
- i) evidenci průkazů žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(2) V evidenci uvedené v odstavci 1

- a) písm. a), c) a f) jsou vedeny údaje v rozsahu údajů zpracovaných v žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 3 odst. 1 a pořízených v souvislosti s jejím podáním podle § 3a a v rozsahu poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 10,
- b) písm. b) jsou vedeny údaje v rozsahu adresy místa hlášeného pobytu podle § 77, 78 a 78b,
- c) písm. d) jsou vedeny údaje v rozsahu oznámení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany podle § 88a,
- d) písm. e) jsou vedeny údaje v rozsahu žádosti o poskytnutí finančního příspěvku,

e) písm. h) jsou vedeny údaje v rozsahu rozhodnutí o přestupku,

f) písm. g) jsou vedeny údaje v rozsahu údajů předávaných podle přímo použitelného předpisu Evropské unie ²⁰⁾ ;

g) písm. i) jsou vedeny údaje v rozsahu čísla průkazů a všech dob platnosti.

(3) Ministerstvo pro účely zajištění evidence ubytování a dalších služeb poskytovaných podle tohoto zákona žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, azylantům, osobám požívajícím doplňkové ochrany a ubytovaným osobám, pro účely vedení soustavy souvisejících účetních záznamů a pro účely zajištění práv a právem chráněných zájmů těchto osob vede provozní informační systém, jehož je správcem; provozní informační systém nevyužívá vazeb na informační systémy veřejné správy ani na jiné informační systémy podle tohoto zákona. V provozním informačním systému jsou vedeny osobní údaje identifikující žadatele o udělení mezinárodní ochrany, azylanty, osoby požívající doplňkové ochrany a ubytované osoby, včetně údajů citlivých, a fotografie, pokud je jejich zpracování nezbytné pro plnění povinností ministerstva k ochraně zdraví těchto osob a jejich základních práv, a dále údaje, jejichž zpracování je nezbytné pro plnění úkolů ministerstva souvisejících s plněním povinností a oprávnění, které má vůči uvedeným osobám podle tohoto zákona, a se zajištěním vnitřního provozu azylového zařízení, jeho organizací a financováním.

(4) Údaje evidované podle odstavce 3 se zlikvidují neprodleně po ukončení hlášení pobytu cizince v azylovém zařízení, ukončení ubytování cizince v azylovém zařízení nebo po ukončení poskytování dalších služeb podle tohoto zákona, s výjimkou údajů, které jsou účetními záznamy podle zákona o účetnictví, údajů o jménu, popřípadě jménech, příjmení, datu narození a evidenčním čísle cizince nezbytných pro identifikaci účetních záznamů, údajů o zahájení a ukončení doby hlášení pobytu cizince v azylovém zařízení nebo ubytování cizince v azylovém zařízení, údajů o finančních prostředcích složených cizincem do úschovy v azylovém zařízení a účelu a rozsahu jejich užívání. Údaje, které se nezlikvidují neprodleně po ukončení hlášení pobytu nebo ubytování cizince v azylovém zařízení, se uchovávají po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají, popřípadě plynoucích od data ukončení hlášení pobytu cizince v azylovém zařízení nebo ukončení ubytování cizince v azylovém zařízení; po uplynutí této doby se zlikvidují.

(5) Ministerstvo může údaje vedené v evidencích podle odstavce 1 využívat pouze k plnění úkolů podle zákona a přímo použitelného předpisu Evropské unie²⁰⁾.

(6) Údaje z evidencí podle odstavce 1 se poskytují státním orgánům na základě jejich žádosti, pokud jsou oprávněny k jejich zpracování pro plnění svých úkolů podle zvláštních právních předpisů, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(7) Policie vede evidenci

a) žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v rozsahu údajů zpracovaných v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a pořízených v souvislosti s jejím podáním,

b) výjezdních příkazů udělených podle tohoto zákona, ve které jsou vedeny údaje v rozsahu údajů zpracovaných ve výjezdním příkazu, číslo a série vydaného výjezdního příkazu, datum jeho vydání a doba, na kterou byl výjezdní příkaz vydán,

c) místa pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, místa pobytu cizinců, kteří podali kasační stížnost, místa

pobytu osob požívajících doplňkové ochrany a místa pobytu azylantů,

d) daktyloskopických otisků pořízených žadateli o udělení mezinárodní ochrany podle § 45 odst. 6, ve které jsou dále vedeny údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení, dřívějších příjmeních, datu, místě a státu narození, pohlaví a státním občanství cizince,

e) azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany, kteří jsou držiteli průkazu o povolení k pobytu, a to v rozsahu údajů zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, a to včetně údajů biometrických, digitálního zpracování podpisu, čísla vydaného průkazu o povolení k pobytu, datum jeho vydání a údaje o době platnosti vydaného průkazu o povolení k pobytu.

(8) Ministerstvo vede evidenci azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany, kterým byl vydán průkaz o povolení k pobytu. V této evidenci se vedou údaje v rozsahu údajů zpracovaných v průkazu o povolení k pobytu, a to včetně údajů biometrických, digitálního zpracování podpisu, čísla vydaného průkazu o povolení k pobytu, datum jeho vydání a údaje o době platnosti vydaného průkazu o povolení k pobytu. Údaje vedené v této evidenci ministerstvo předá do evidence vedené policií podle odstavce 7 písm. e) neprodleně po převzetí průkazu o povolení k pobytu azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany.

(9) Zpravodajské služby České republiky a Generální inspekce bezpečnostních sborů mohou při plnění svých úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů¹⁶⁾ využívat údaje vedené v evidencích podle odstavců 1 a 7 a policie za stejných podmínek údaje vedené v evidencích podle odstavce 1, včetně údajů osobních, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý a dálkový přístup; údaje z evidence vedené podle odstavce 8 poskytuje ministerstvo zpravodajským službám České republiky a Generální inspekci bezpečnostních sborů na základě žádosti v rozsahu nezbytném ke splnění daného úkolu.

(10) Ministerstvo je správcem

a) informačního systému o azylantech nebo osobách požívajících doplňkové ochrany žádajících o vydání cestovního dokladu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji (§ 61 odst. 4), a to v rozsahu žádosti o vydání cestovního dokladu obsahujícího nosič dat s biometrickými údaji, včetně biometrických údajů,

b) informačního systému o azylantech nebo osobách požívajících doplňkové ochrany, kterým byl vydán cestovní doklad podle § 61, a to v rozsahu údajů žádosti o vydání dokladu,

c) informačního systému o azylantech nebo o osobách požívajících doplňkové ochrany, kterým byl vydán cestovní průkaz totožnosti podle § 65, a to v rozsahu údajů žádosti o vydání tohoto průkazu.

(11) Ministerstvo při výkonu působnosti podle tohoto zákona dále pro účely vydávání průkazu o povolení k pobytu a zpracování protokolu podle § 59 odst. 5 vede provozní informační systém o azylantech a osobách požívajících doplňkové ochrany žádajících o vydání průkazu o povolení k pobytu, prodloužení platnosti průkazu o povolení k pobytu, vydání průkazu o povolení k pobytu náhradou za průkaz ztracený, zničený, odcizený anebo poškozený nebo náhradou za průkaz o povolení k pobytu, jehož nosič dat s biometrickými údaji je nefunkční, a to v rozsahu žádosti podané azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany. Správcem provozního informačního systému podle věty první je ministerstvo. V provozním informačním systému jsou vedeny rovněž biometrické údaje, které byly pořízeny za účelem vydání průkazu o povolení k pobytu, a digitální zpracování podpisu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

(12) Údaje vedené v informačním systému podle odstavce 11 se po převzetí průkazu o povolení k pobytu azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany předávají do evidence podle odstavce 7 písm. e).

(13) Pokud si azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany nepřevzme průkaz o povolení k pobytu, údaje vedené o tomto subjektu údajů v provozním informačním systému podle odstavce 11, a to včetně údajů biometrických, se zlikvidují po uplynutí 60 dnů ode dne dodání vyrobeného průkazu o povolení k pobytu ministerstvu.

(14) Údaje v evidencích a informačních systémech podle tohoto zákona mohou být uchovávány v listinné nebo elektronické podobě a ve stejné podobě i předávány, s výjimkou údajů biometrických, které jsou zpracovávány vždy v elektronické podobě.

(15) Údaje vedené v evidencích a informačních systémech podle odstavce 1 písm. a) až g) a i) a odstavců 7 a 10 písm. a) se zlikvidují 20 let po ukončení pobytu osoby na území; dobou ukončení pobytu na území se pro tyto účely rozumí kalendářní rok, ve kterém byl pobyt osoby na území ukončen. Biometrické údaje se zlikvidují neprodleně po skončení platnosti cestovního dokladu nebo po skončení platnosti průkazu o povolení k pobytu. Údaje vedené v evidenci podle odstavce 1 písm. h) se zlikvidují po uplynutí 5 let od vzniku skutečnosti podléhající evidování.

(16) Údaje vedené v informačních systémech podle odstavce 10 písm. b) a c) se zlikvidují 15 let po skončení platnosti cestovního dokladu nebo skončení platnosti cestovního průkazu totožnosti azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

§ 71b

Přístup k informačnímu systému smluvních států

V souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie^{12b)} a mezinárodní smlouvou o odstraňování kontrol na společných hranicích^{12c)} má ministerstvo přístup k údajům vedeným v informačním systému vytvořeném státy, které jsou vázány mezinárodními smlouvami o odstraňování kontrol na společných hranicích a s nimi souvisejícími předpisy Evropské unie.

§ 72

Policie může za účelem informování veřejnosti zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup čísla ztracených, odcizených nebo neplatných cestovních dokladů, cestovních průkazů totožnosti, průkazů o povolení k pobytu vydaných podle tohoto zákona a datum ohlášení ztráty nebo odcizení těchto dokladů.

§ 73

Řízení v přijímacím středisku na mezinárodním letišti

(1) Policie předá žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, do přijímacího střediska na mezinárodním letišti, nejsou-li splněny důvody pro jeho zajištění podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Ministerstvo poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany při jeho předání do přijímacího střediska na mezinárodním letišti o skutečnosti, že mu podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany nevzniká právo na vstup na území a bude povinen, není-li dále stanoveno jinak, po dobu řízení o jeho žádosti setrvat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti.

(3) Ministerstvo rozhodne do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě nutnosti o nepovolení vstupu na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže

- a) účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti,
- b) se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti, a není-li totožnost jinak známa,
- c) je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek,
- d) bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie ²⁰⁾ a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se žadatel již v minulosti vyhnul přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie ²⁰⁾ nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,
- e) existují oprávněné důvody se domnívat, že podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, nebo
- f) svým jednáním ztěžuje řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to zejména tím, že neposkytuje ministerstvu nezbytnou součinnost, a proto není možné v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, existuje nebezpečí útěku nebo již dříve území neoprávněně opustil,

není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

(4) Ministerstvo v rozhodnutí o nepovolení vstupu na území stanoví dobu, po kterou nemůže žadatel o udělení mezinárodní ochrany na území vstoupit; tuto dobu lze prodloužit, a to i opakovaně. Doba pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti nesmí být delší než 180 dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(5) V řízení o nepovolení vstupu na území a v řízení o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Rozklad, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné. V rozhodnutí o nepovolení vstupu na území a v rozhodnutí o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území povolit, ministerstvo poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti podat návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě podle soudního řádu správního.

(6) Proti rozhodnutí ministerstva o nepovolení vstupu na území, prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, a o žádosti o povolení vstupu lze podat žalobu do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, a to prostřednictvím ministerstva nebo u místně příslušného krajského soudu.

(7) V případě, že je žaloba podána prostřednictvím ministerstva, ministerstvo předloží soudu žalobu, vyjádření k žalobě a správní spis do 5 pracovních dnů ode dne doručení žaloby, je-li žaloba podána u příslušného soudu, vyžádá si soud správní spis. Ministerstvo předloží soudu vyjádření k žalobě a správní spis do 5 pracovních dnů a zároveň doručí své vyjádření k žalobě žadateli o udělení mezinárodní ochrany; o žalobě soud rozhodne do 7 pracovních dnů ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné; o tom musí být žadatel o udělení mezinárodní ochrany v rozhodnutí ministerstva poučen. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, vyrozumí o tom ministerstvo bezprostředně po vyhlášení rozsudku.

(9) Ministerstvo po dobu platnosti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území a o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolit, zkoumá, zda trvají důvody, pro které nebyl žadateli o udělení mezinárodní ochrany vstup na území povolen. Ministerstvo při vydání rozhodnutí o nepovolení vstupu na území poučí žadatele o udělení mezinárodní ochrany o jeho právu požádat o povolení vstupu na území. Žádost o povolení vstupu na území je žadatel o udělení mezinárodní ochrany oprávněn podat nejdříve po uplynutí 15 dnů ode dne nabytí právní moci posledního rozhodnutí ministerstva nebo soudu o nepovolení vstupu na území, podle toho, které rozhodnutí nabylo právní moci později; to platí i pro podání opakované žádosti o povolení vstupu na území.

(10) Jsou-li v průběhu pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti zjištěny nové skutečnosti odůvodňující nepovolení vstupu na území z jiného důvodu, vydá ministerstvo nové rozhodnutí o nepovolení vstupu na území. Oznámením nového rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo rozhodnutí o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území povolit, se dosavadní rozhodnutí o nepovolení vstupu na území ruší. Oznámením nového rozhodnutí o nepovolení vstupu na území se doba podle odstavce 4 nepřerušuje ani nestaví.

(11) Ministerstvo rozhodne o nepřípustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo o tom, že se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná, nejpozději do 4 týdnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

§ 74

(1) Ministerstvo umožní bez rozhodnutí, neukládá-li zvláštní opatření, vstup na území cizinci, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, a zajistí jeho dopravu do azylového zařízení na území, jde-li o zranitelnou osobu, s výjimkou osoby se zdravotním postižením, které nebrání jejímu umístění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců.

(2) Ministerstvo umožní bez zbytečného odkladu vstup žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, na území bez rozhodnutí, pokud

- a) zanikly důvody, pro které nebyl žadateli o udělení mezinárodní ochrany povolen vstup na území,
- b) uplynula lhůta stanovená v rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo o prodloužení doby, po kterou nelze povolit vstup na území,
- c) soud rozhodl o zrušení rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo rozhodnutí o prodloužení doby, po

kterou nelze povolit vstup na území; povinnost umožnit vstup žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku,

d) byl žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělen azyl nebo doplňková ochrana, nebo

e) ministerstvo ve lhůtě 4 týdnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany nerozhodne o nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo o tom, že se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako zjevně nedůvodná.

(3) Ministerstvo je oprávněno uložit zvláštní opatření, umožňuje-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany vstup na území bez rozhodnutí. V takovém případě ministerstvo zajistí dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany do azylového zařízení na území.

(4) Policie a provozovatel přijímacího střediska na mezinárodním letišti na základě bezodkladného písemného sdělení ministerstva provedou nezbytné úkony související s umožněním vstupu žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území a provozovatel zajistí jeho dopravu do azylového zařízení na území.

(5) Cizinec, který nepodal žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo takové žalobě nebyl soudem přiznán odkladný účinek, je povinen setrvat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti za účelem vycestování z území nejdéle po dobu dalších 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo krajského soudu o žalobě nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, jímž se žalobě nepřiznává odkladný účinek. Nelze-li vycestování uskutečnit ve lhůtě podle věty první z důvodu překážky na vůli cizince nezávislé, je cizinci umožněn bez rozhodnutí vstup na území.

(6) Cizince, který požádal o dobrovolný návrat v přijímacím středisku na mezinárodním letišti nebo který je povinen setrvat v tomto přijímacím středisku za účelem vycestování, policie dopraví na hraniční přechod.

§ 76

Pobyt azylanta

Azylant má trvalý pobyt ve smyslu zákona o pobytu cizinců na území České republiky na území po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu.

Hlášení místa pobytu

§ 77

(1) Místem hlášeného pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je azylové zařízení, do něhož je ministerstvem umístěn, nebo zařízení pro zajištění cizinců anebo přijímací středisko, ve kterém je zajištěn.

(2) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany žádá o změnu místa hlášeného pobytu písemnou žádostí podanou ministerstvu. Při žádosti o změnu místa hlášeného pobytu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen

a) sdělit příjmení, jméno, den, měsíc a rok narození, státní občanství, číslo průkazu žadatele o udělení mezinárodní

ochrany a předpokládanou dobu ubytování,

b) předložit doklad o zajištění ubytování podle odstavce 5 a

c) předložit průkaz žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(3) Ubytování může být zajištěno pouze v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu³⁴⁾ označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem, a je podle stavebního zákona určen pro bydlení, ubytování nebo rekreaci; ubytování doložené dokladem podle odstavce 5 písm. b) nebo c) musí dále splňovat požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(4) Ministerstvo zamítne žádost o změnu místa hlášeného pobytu, jestliže zjistí skutečnost odůvodňující pochybnosti o dosažitelnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany nebo řízení o předání do příslušného státu mezinárodní ochrany v novém místě hlášeného pobytu nebo zjistí, že předložené listiny obsahují nepravdivou skutečnost. Ministerstvo dále žádost o změnu místa hlášeného pobytu zamítne, má-li důvodné pochybnosti, že ubytování doložené dokladem podle odstavce 5 písm. b) nebo c) splňuje požadavky stanovené v § 100 písm. d) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(5) Za doklad o zajištění ubytování se pro účely tohoto zákona považuje doklad

a) o vlastnictví bytu nebo domu,

b) o oprávněnosti užívání bytu nebo domu, nebo

c) jímž je písemné potvrzení vlastníka nebo oprávněného uživatele bytu nebo domu, s jeho úředně ověřeným podpisem, kterým je žadateli o udělení mezinárodní ochrany udělen souhlas s ubytováním.

(6) Úředně ověřený podpis na písemném potvrzení osoby, která je vlastníkem nebo oprávněným uživatelem bytu nebo domu, se nevyžaduje, pokud

a) oprávněná osoba podepíše doklad před pověřeným pracovníkem ministerstva,

b) doklad je podáván elektronicky a je podepsaný způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu³⁵⁾, nebo

c) doklad je dodán prostřednictvím datové schránky.

(7) Ministerstvo rozhodne o zrušení údaje o místě hlášeného pobytu, byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných, neúplných nebo padělaných dokladů, nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností nebo na návrh vlastníka. Rozklad proti rozhodnutí podle věty první nemá odkladný účinek.

(8) Po nabytí právní moci rozhodnutí podle odstavce 7 se za místo hlášeného pobytu považuje sídlo ministerstva; v evidencích vedených podle § 71 je tento údaj označen jako adresa úřadu.

(9) Ministerstvo oznámí útvaru policie do 3 pracovních dnů změnu místa hlášeného pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(1) Azylant je povinen přihlásit se k pobytu ministerstvu do 7 pracovních dnů ode dne

- a) doručení rozhodnutí o udělení azylu, nebo
- b) změny místa pobytu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 se vztahuje i na osobu požívající doplňkové ochrany.

(3) Ministerstvo oznámí útvaru policie do 3 pracovních dnů změnu místa pobytu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany.

(4) Při hlášení pobytu azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, hlášení jeho změn a rušení místa hlášeného pobytu se § 77 použije přiměřeně.

§ 78b

Strpění na území

(1) Ministerstvo na žádost cizince rozhodne o jeho strpění na území na dobu nezbytně nutnou, pokud cizinec předložil náležitosti uvedené v odstavci 4. O strpění na území vydá ministerstvo cizinci potvrzení o strpění na území, ve kterém vyznačí dobu strpění na území. Strpění cizince na území je vyloučeno, pokud cizinec na území pobývá na základě povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, je zajištěn nebo je ve výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody.

(2) Ministerstvo na žádost zákonného zástupce, který je strpěn na území, rozhodne o strpění na území jeho dítěte narozeného na území.

(3) Ministerstvo rozhodne o strpění na území jednoho zákonného zástupce dítěte, které je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo je strpěno na území podle tohoto zákona, pokud předložil náležitosti uvedené v odstavci 4 písm. a) a c) na základě žádosti tohoto zákonného zástupce.

(4) K žádosti o strpění na území nebo prodloužení doby strpění na území je cizinec povinen

- a) předložit cestovní doklad, je-li jeho držitelem,
- b) předložit doklad o včas podané kasační stížnosti s návrhem na přiznání odkladného účinku nebo při prodloužení doby strpění doklad o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti a doklad o tom, že řízení o podané kasační stížnosti dosud pravomocně neskončilo, a
- c) doložit adresu místa hlášeného pobytu na území.

(5) Ministerstvo na žádost cizince dobu strpění na území prodlouží na dobu nezbytně nutnou, není-li řízení o kasační stížnosti pravomocně ukončeno; ustanovení odstavce 1 vět druhé a třetí se použije obdobně.

(6) Strpění na území zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti. Strpění na území dítěte narozeného na území podle odstavce 2 dále zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti nebo nepřiznáním odkladného účinku podané

kasační stížnosti zákonného zástupce dítěte narozeného na území. Strpění na území zákonného zástupce podle odstavce 3 zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o kasační stížnosti dítěte nebo nepřiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

(7) Ministerstvo vyznačí zánik strpění na území v potvrzení o strpění na území. Cizinec je povinen se dostavit za účelem vyznačení zániku strpění na území na ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti.

(8) Ministerstvo na žádost cizince strpění na území zruší a vyznačí tuto skutečnost v potvrzení o strpění na území.

(9) Při hlášení pobytu cizince, který je strpěn na území, a hlášení jeho změn se § 77 použije přiměřeně.

§ 78d

(1) Cizinec, který je strpěn na území, si hradí náklady spojené s pobytem na území z vlastních prostředků.

(2) Cizinci, který je strpěn na území, lze s ohledem na prokázané majetkové a finanční poměry jeho nebo jeho rodiny poskytnout na jeho žádost finanční příspěvek až do výše

a) 1,6násobku částky životního minima žadatele stanovené zvláštním právním předpisem⁹⁾, je-li posuzován bez společně posuzovaných osob (§ 42 odst. 3),

b) 1,5násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), jsou-li společně posuzovány 2 až 3 osoby,

c) 1,4násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), jsou-li společně posuzovány 4 osoby,

d) 1,3násobku částky životního minima žadatele a společně s ním posuzovaných osob (§ 42 odst. 3), je-li společně posuzováno 5 a více osob.

(3) Žadatel o finanční příspěvek je povinen uvést své osobní a majetkové poměry, popřípadě osobní a majetkové poměry své rodiny formou čestného prohlášení a doložit je všemi dostupnými doklady.

(4) Finanční příspěvek nelze poskytnout, pokud

a) odpovědnost za úhradu nákladů nese právnická nebo fyzická osoba,^{9a)}

b) žadatel o finanční příspěvek uvedl nepravdivé údaje o svých finančních anebo majetkových poměrech nebo o finančních nebo majetkových poměrech své rodiny, nebo

c) žadatel o finanční příspěvek neoznámil skutečnosti rozhodné pro poskytnutí finančního příspěvku nebo změnu těchto skutečností.

(5) K řízení o poskytnutí finančního příspěvku je příslušné ministerstvo. Finanční příspěvek vyplácí ministerstvo.

(6) Cizinci, který je strpěn na území a je bezplatně ubytován v azylovém zařízení, kde se neposkytuje strava, ministerstvo poskytne finanční příspěvek ve výši odpovídající částce životního minima⁹⁾ cizince a společně s ním

posuzovaných osob po dobu jeho ubytování v azylovém zařízení. Ustanovení § 42 odst. 4 a 5 se použijí obdobně. Finanční příspěvek podle odstavce 2 v takovém případě poskytnout nelze.

HLAVA XI

Azylová zařízení

§ 79

(1) Azylová zařízení slouží k hromadnému ubytování žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany za podmínek zaručujících zachování lidské důstojnosti.

(2) Příjímací středisko slouží k ubytování žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince po dobu, kterou stanoví tento zákon. Za příjímací středisko na mezinárodním letišti se považuje i příjímací středisko na jiném mezinárodním letišti nebo jiné azylové zařízení určené ministerstvem v blízkosti mezinárodního letiště, nelze-li z důvodů kapacitních a souvisejících cizince umístit do příjímacího střediska na mezinárodním letišti, v jehož tranzitním prostoru podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Předává-li policie cizince do příjímacího střediska podle věty druhé, je oprávněna po dobu přepravy omezit jeho osobní svobodu a svobodu pohybu. Vnější ostrahu jiného azylového zařízení určeného ministerstvem podle věty druhé provádí policie.

(3) Pobytové středisko slouží k ubytování žadatele o udělení mezinárodní ochrany do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(4) Integrační azylové středisko slouží k přechodnému ubytování azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany. Ubytování podle věty první se poskytuje nejdéle na dobu 18 měsíců. Ministerstvo může výjimečně povolit ubytování podle věty první i na dobu delší než 18 měsíců.

(5) Ministerstvo může povolit poskytnutí stravy a ubytování v azylovém zařízení osobám jiným, než jsou uvedeny v odstavcích 1 až 3, a to zejména

- a) nezletilému rodinnému příslušníku, u něhož bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany ukončeno, pokud jeho zákonný zástupce je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, nejdéle však do ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany,
- b) zákonnému zástupci, u něhož bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany ukončeno, pokud nezletilý rodinný příslušník je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, nejdéle však do ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany,
- c) státnímu občanu České republiky, jenž je zákonným zástupcem žadatele o udělení mezinárodní ochrany,
- d) státnímu občanu České republiky, jehož zákonným zástupcem je žadatel o udělení mezinárodní ochrany, nebo
- e) cizinci, který je strpěn na území podle tohoto zákona, a to po dobu platnosti potvrzení o strpění na území.

(6) Osoba ubytovaná v azylovém zařízení je povinna

- a) dodržovat ubytovací řád pro azylová zařízení,

- b) dodržovat hygienické předpisy v ubytovacích prostorách azylového zařízení a podílet se v prostorách azylového zařízení na udržování hygienického standardu stanoveného ubytovacím řádem,
- c) plnit v azylovém zařízení příkazy a pokyny policie nebo ministerstva vydané při zajišťování úkolů podle tohoto zákona,
- d) šetřit majetek azylového zařízení a ostatních ubytovaných a
- e) opustit azylové zařízení do 48 hodin od okamžiku, kdy přestane být osobou oprávněnou pobývat v azylovém zařízení.

(7) Ministerstvo vytváří podmínky pro bezpečný pobyt v azylových zařízeních a k rozvoji podpory soužití žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany s obyvatelstvem.

(8) Ministerstvo zajistí, aby se žadateli o udělení mezinárodní ochrany v azylových zařízeních, zejména jde-li o zranitelné osoby, pracovaly osoby, které byly vhodným způsobem proškoleny.

§ 80

(1) Azylová zařízení zřizuje ministerstvo.

(2) Přijímací střediska provozuje ministerstvo.

(3) Pobytová střediska a integrační azylová střediska provozuje ministerstvo nebo právnická osoba v rozsahu pověření uděleného ministerstvem a za úplatu.

(4) Žadatelé o udělení mezinárodní ochrany mají přístup ke vzdělávání za podmínek stanovených školským zákonem^{12c)}. Stát prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zajistí podmínky pro úspěšnou integraci žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, pro něž je školní docházka povinná podle zákonů České republiky, do vzdělávání v základní škole.

§ 81

(1) Cizinec ubytovaný v přijímacím nebo pobytovém středisku má právo

- a) na bezplatné zajištění základního hygienického standardu,
- b) na zajištění stravy odpovídající zásadám správné výživy a zdravotnímu stavu cizince třikrát denně, v případě dětí do 18 let pětkrát denně,
- c) na lůžko a skříňku na uložení osobních věcí,
- d) přijímat návštěvy,
- e) přijímat balíčky a peníze,
- f) přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení,

g) na nepřetržitý osmihodinový čas ke spánku,

h) za podmínek stanovených v § 82 opustit pobytové středisko.

(2) Provozovatel azylového zařízení v rámci svých pravomocí a za účelem plnění úkolů podle tohoto zákona určí, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany je zranitelnou osobou. Jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který je zranitelnou osobou, provozovatel dále určí, zda tento žadatel o udělení mezinárodní ochrany má specifické potřeby, určí povahu těchto potřeb a přihlédně k nim po celou dobu pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v azylovém zařízení.

§ 81a

(1) Osoba ubytovaná v přijímacím nebo pobytovém středisku nesmí do tohoto střediska vnášet, ani v tomto středisku vyrábět, přechovávat a konzumovat alkohol a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat věci, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo škodit zdraví.

(2) Ministerstvo může věci uvedené v odstavci 1 odebrat a uložit je do úschovy. Osobě se věc navrátí po nabytí právní moci rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nebo při jejím odchodu na adresu místa hlášeného pobytu mimo azylové zařízení, s výjimkou věcí, které se rychle kazí, a alkoholu nebo jiné potravin, které nebyly odebrány v neporušených originálních obalech. Stejně postupuje ministerstvo, jedná-li se o věci odebrané policií osobám při osobní prohlídce a předané ministerstvu k úschově.

(3) V případě důvodného podezření, že osoba ubytovaná v azylovém zařízení je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, je provozovatel azylového zařízení oprávněn provést zjištění, zda tato osoba je ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Jestliže naměřená hodnota alkoholu při dechové zkoušce převyšuje hodnotu 1,00 ‰, osoba je pod vlivem jiné návykové látky nebo se odmítne zjištění podrobit a nejde zároveň o případ podle odstavce 4, je provozovatel oprávněn zajistit osobě jinou formu ubytování v azylovém zařízení na dobu nezbytně nutnou.

(4) Pracovník určený provozovatelem je oprávněn nevpuštět do azylového zařízení nebo z azylového zařízení vyvést osobu ubytovanou v azylovém zařízení, která se nachází ve stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek nebo již přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila škodu na majetku.

§ 82

(1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen písemně oznámit ministerstvu opuštění pobytového střediska na dobu delší než 24 hodin. V oznámení žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvede adresu, kde se bude zdržovat, a délku pobytu mimo pobytové středisko. Opuštění pobytového střediska na dobu delší než 3 dny je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen písemně oznámit ministerstvu nejméně 24 hodin před odchodem z pobytového střediska.

(2) Ministerstvo může na žádost povolit opuštění pobytového střediska na dobu delší než 15 po sobě jdoucích dnů, nebrání-li to řádnému provádění řízení ve věci mezinárodní ochrany a předložil-li žadatel o mezinárodní ochranu

doklad o zajištění ubytování podle § 77 odst. 5; u dokladu o zajištění ubytování podle § 77 odst. 5 písm. c) se v takovém případě nevyžaduje úředně ověřený podpis. Je-li opuštění pobytového střediska podle věty první povoleno, žadatel o udělení mezinárodní ochrany neprodleně zajistí, aby mu na uvedenou adresu mohly být doručovány písemnosti, zejména řádným označením domovní schránky svým jménem.

(3) V případě nedodržení oznámené nebo schválené délky opuštění pobytového střediska nebo v případě návratu do pobytového střediska v době nočního klidu může být žadateli o udělení mezinárodní ochrany pobytovým střediskem v souvislosti s možnostmi tohoto střediska zajištěna náhradní forma ubytování na dobu nezbytně nutnou. Platnost oznámení podle odstavce 1 a povolení opuštění pobytového střediska podle odstavců 2 a 4 zaniká návratem žadatele o udělení mezinárodní ochrany do pobytového střediska.

(4) Bylo-li žadateli o udělení mezinárodní ochrany uloženo zvláštní opatření, podléhá opuštění pobytového střediska na dobu delší než 24 hodin předchozímu povolení ministerstvem; odstavec 1 se použije přiměřeně. Ministerstvo může v takovém případě povolit opuštění pobytového střediska na dobu nejdéle 14 dnů v kalendářním měsíci; odstavec 2 se nepoužije.

§ 83

(1) Ministerstvo vydá ubytovací řád pro azylová zařízení, kterým se upravují podrobnosti o organizačně technickém zabezpečení pobytu cizince v azylovém zařízení.

(2) Ubytovací řád stanoví zejména

- a) časový rozvrh výplaty kapesného nebo finančního příspěvku,
- b) časový rozvrh poskytování stravy,
- c) režim návštěv,
- d) časový rozvrh výdeje hygienických prostředků,
- e) práva a povinnosti osob ubytovaných v azylových zařízeních, včetně možnosti přístupu k bezplatné právní pomoci v azylovém zařízení,
- f) podmínky ubytování v azylových zařízeních,
- g) pravidla pro podávání žádostí, stížností a podnětů týkajících se chodu azylových zařízení a
- h) nabídku kulturního, sportovního a dalšího vyžití specificky pro různé věkové kategorie nezletilých dětí.

(3) V případě cizince, který není schopen porozumět jazyku, ve kterém je ubytovací řád vydán, zajistí provozovatel seznámení cizince s jeho obsahem náhradním způsobem.

(4) Ubytovací řád se zveřejní i v jazyce, kterému je schopna porozumět převážná část ubytovaných, a je umístěn na veřejně přístupném místě.

(5) Provozovatel azylového zařízení je oprávněn kontrolovat dodržování ubytovacího řádu ubytovanými. Do místností určených pro ubytování může zástupce provozovatele azylového zařízení vstupovat pouze s vědomím

ubytovaného; bez jeho vědomí je takový vstup možný pouze v případě bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku. Na kontrolní činnost podle věty první se zákon o kontrole nevztahuje.

(6) Neexistují-li důvodné obavy, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany nebo cizinec bude mařit nebo ztěžovat vycestování z území, je ministerstvo povinno informovat žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince o datu, čase a důvodu jeho odchodu z azylového zařízení, a to nejpozději 24 hodin předem; není-li v této době ministerstvu datum a čas odchodu znám, informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince bez zbytečného odkladu poté, co se je dozví.

§ 84

Příspěvek obci

(1) Ministerstvo poskytuje obci příspěvek na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejím území. O výši příspěvku obci rozhoduje vláda.

(2) Ministerstvo poskytuje dotaci na rozvoj obce, na jejímž území se nachází azylové zařízení. O poskytnutí a výši dotace rozhoduje vláda.

HLAVA XII

Společná, zmocňovací a přechodná ustanovení

§ 85

Při ukončení pobytu a vycestování cizince se postupuje podle zvláštního právního předpisu, ⁴⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 85a

(1) Podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany zaniká platnost krátkodobého víza, dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu uděleného podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(2) Je-li rozhodnuto o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona nebo podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky a vykonává-li se zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, hledí se pro účely pobytu v zařízení pro zajištění cizinců na takového žadatele o udělení mezinárodní ochrany jako na cizince zajištěného podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je za podmínek stanovených zákonem o pobytu cizinců na území České republiky povinen strpět zajištění v zařízení pro zajištění cizinců.

§ 85b

(1) Nepostupuje-li ministerstvo podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, vydá z moci úřední cizinci výjezdní příkaz s platností nejdéle na dobu 1 měsíce po

- a) ukončení poskytování mezinárodní ochrany na území,
- b) nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany,
- c) nabytí právní moci rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nebylo-li soudem zrušeno,
- d) vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, bylo-li o něj požádáno, nebo
- e) zániku strpění na území podle § 78b odst. 6.

(2) Cizinec je povinen se pro výjezdní příkaz dostavit na ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí uvedeného v odstavci 1. Po uplynutí této lhůty ministerstvo výjezdní příkaz cizinci nevydává; to neplatí, nastala-li překážka na vůli cizince nezávislá, která brání jeho dostavení se pro výjezdní příkaz. Cizinec je povinen se pro výjezdní příkaz dostavit nejpozději následující pracovní den po odpadnutí překážky.

(3) V odůvodněných případech, zejména rozhoduje-li ministerstvo o úhradě nákladů spojených s dobrovolným návratem, lze vydat výjezdní příkaz opakovaně.

(4) Na vydání výjezdního příkazu se nevztahují ustanovení částí druhé a třetí správního řádu.

§ 86

(1) Ministerstvo bez zbytečného odkladu informuje policii a zpravodajské služby České republiky o cizincích, kterým byla pravomocně udělena nebo odejmuta některá z forem mezinárodní ochrany.

(2) Ministerstvo informuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o osobách, kterým byla udělena některá z forem mezinárodní ochrany a které se přihlásily do státního integračního programu, bez zbytečného odkladu.

(3) Ministerstvo vydává statistické přehledy o počtu účastníků řízení podle tohoto zákona, počtu azylantů a počtu osob požívajících doplňkové ochrany.

(4) Ministerstvo vyhláškou stanoví seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí. Seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.

§ 87

(1) Policie, zpravodajská služba České republiky nebo Ministerstvo zahraničních věcí poskytne ministerstvu anebo soudu na jejich žádost informaci nebo stanovisko potřebné ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v řízení podle tohoto zákona. Policie nebo zpravodajská služba České republiky poskytnutí informace anebo stanoviska odmítne, pokud by tím bylo ohroženo plnění jejich úkolů. O stanovisko Ministerstva zahraničních věcí ministerstvo požádá vždy, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany pobývá nebo pobýval na území na základě povolení k pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí členům zastupitelského úřadu cizího státu nebo zastoupení mezinárodní vládní organizace akreditovaných v České republice anebo jejich rodinným

příslušníkům registrovaným Ministerstvem zahraničních věcí³⁶). Je-li obsahem informace nebo stanoviska skutečnost, kterou je nutno v zájmu České republiky utajovat, nestávají se součástí spisu.

(2) Organizační složka státu zřízená ministerstvem (§ 92c) a zpravodajské služby České republiky si vzájemně prostřednictvím ministerstva na základě žádosti poskytují informace náležející do oboru jejich působnosti, které zjistily při plnění úkolů podle tohoto zákona nebo podle zvláštních právních předpisů¹²). Zpravodajská služba České republiky poskytnutí informace odmítne, pokud by tím bylo ohroženo plnění jejích úkolů.

(3) Policie sdělí ministerstvu neprodleně skutečnosti rozhodné pro zahájení řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany a skutečnosti, které brání cizinci dostavit se ve stanovené lhůtě do přijímacího střediska.

(4) Policie sdělí neprodleně na žádost cizince adresu přijímacího střediska.

(5) Policie předá ministerstvu bez zbytečného odkladu žádost o udělení mezinárodní ochrany podanou cizincem policii. Policie při předání podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ministerstvu sdělí jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, pohlaví a státní příslušnost cizince, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, a den a místo podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

(6) Policie prověří na žádost ministerstva údaje uvedené v žádosti podle § 77.

(7) Ministerstvo nebo policie na žádost ministerstva zabezpečí dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince na hraniční přechod státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁰) příslušného k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo povinného přijmout cizince zpět. Ministerstvo nebo policie na žádost ministerstva rovněž zabezpečí dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince z hraničního přechodu v případě, že Česká republika je příslušná k posuzování jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo je povinna cizince přijmout zpět na území. Policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince.

(8) Policie zabezpečí na žádost ministerstva dopravu žadatele o udělení mezinárodní ochrany za účelem jeho zajištění. Policie je oprávněna po dobu dopravy omezit osobní svobodu a svobodu pohybu žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

(9) Náklady policie spojené s dopravou žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle odstavců 7 a 8 hradí ministerstvo.

§ 87a

(1) Na cizince umístěného v azylovém zařízení uvedeném v § 73 odst. 1 nebo § 79 odst. 2 větě druhé se hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany pro účely poskytování zdravotních služeb a služeb podle § 42.

(2) Na cizince, o jehož žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo řízení zastaveno z důvodu nepřípustnosti podle § 10a odst. 1 písm. b), se hledí jako na žadatele o udělení mezinárodní ochrany až do doby jeho vycestování z území pro účely poskytování zdravotních služeb a služeb podle § 42.

(3) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal další opakovanou žádost, se nevztahují práva a oprávnění, která by měl jako žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona a zvláštních právních

předpisů. Pro účely správního vyhoštění a zajištění se na tohoto žadatele o udělení mezinárodní ochrany hledí jako na cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(4) Pobyt cizince a žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku na mezinárodním letišti, jeho přemístění do jiného přijímacího střediska na mezinárodním letišti nebo jeho přemístění do jiného azylového zařízení podle § 79 odst. 2 a pobyt v něm se nepovažují za vstup a pobyt na území. Na pobyt žadatele o udělení mezinárodní ochrany v azylových zařízeních podle věty první se § 46 odst. 2 vztahuje obdobně.

(5) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kterému bylo doručeno rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a) nebo který vzal žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zpět, se pro účely jeho návratu hledí jako na cizince, pokud požádá o vrácení cestovního dokladu nebo o dobrovolný návrat.

(6) Podal-li občan Evropské unie²⁷⁾ žádost o udělení mezinárodní ochrany, nemá oprávnění, která má pouze žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů. Pro účely správního vyhoštění a zajištění se na tohoto žadatele o udělení mezinárodní ochrany hledí jako na cizince podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 88

Zdravotní služby

(1) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany a jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození a cizinci, který je strpěn na území, a jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození se poskytují na území bezplatné zdravotní služby v rozsahu služeb hrazených ze zdravotního pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění^{12a)} a dále zdravotní služby v souvislosti s nařízenou karanténou anebo jiným opatřením v souvislosti s ochranou veřejného zdraví; to neplatí, pokud jsou zdravotní služby zajištěny podle jiného právního předpisu.^{12d)}

(2) Náklady spojené s poskytováním zdravotních služeb podle odstavce 1 nese stát; náklady vzniklé poskytovateli zdravotních služeb jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany a cizinec, který je strpěn na území, se pro účely veřejného zdravotního pojištění do doby, než bude rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vykonatelné, považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem na území. Dítě žadatele o udělení mezinárodní ochrany narozené na území, dítě cizince, který je strpěn na území, narozené na území, a dítě, které se na území narodilo azylantovi nebo osobě požívající doplňkové ochrany a pobývá na území, se pro účely veřejného zdravotního pojištění považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem na území nejdéle po dobu 60 dnů ode dne narození nebo, je-li za dítě podána žádost o strpění na území podle tohoto zákona nebo o jiný druh pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, ode dne podání této žádosti do doby, než bude dítě strpěno na území podle tohoto zákona nebo rozhodnuto o jiném druhu pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

(4) Je-li to nezbytné pro zabezpečení zdravotních služeb žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození, cizinci, který je strpěn na území, nebo jeho dítěti narozenému na území po dobu 60 dnů ode dne narození, může ministerstvo obci, na jejímž území se nachází azylové zařízení v majetku ministerstva, nebo jiné osobě přenechat do bezplatného užívání prostory v azylovém

zařízení za účelem poskytování zdravotních služeb podle zvláštního právního předpisu^{12f}).

(5) Žadateli o udělení mezinárodní ochrany, který je zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců nebo je ve výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, se poskytují zdravotní služby podle § 176 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 88a

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany, cizinec, který je strpěn na území podle tohoto zákona, azylant a osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni do 60 dnů ode dne narození dítěte na území podat za dítě žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo podat žádost o strpění na území podle tohoto zákona anebo žádost o jiný druh pobytu na území podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Lhůta 60 dnů se považuje za zachovanou, a to i pro účely veřejného zdravotního pojištění, prokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, cizinec, který je strpěn na území podle tohoto zákona, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany, že jim ve splnění povinnosti podle věty první zabránila překážka na jejich vůli nezávislá. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany, cizinec, který je strpěn na území podle tohoto zákona, azylant nebo osoba požívající doplňkové ochrany jsou povinni splnit povinnost podle věty první do 3 pracovních dnů po odpadnutí překážky.

§ 88b

Při vyhledávání rodinných příslušníků dítěte, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany, je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany a které se nachází na území České republiky bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě posledního bydliště, je třeba postupovat tak, aby nebyl ohrožen život a svoboda dítěte a jeho rodiny zejména ve státě, jehož státní občanství mají, nebo, v případě, že jsou osobami bez státního občanství, ve státě jejich posledního trvalého bydliště.

§ 89

(1) Je-li žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nezletilá osoba bez doprovodu a jsou-li důvodné pochybnosti o jí udávaném věku, provede se za účelem zjištění jejího věku lékařské vyšetření. Odmítne-li nezletilá osoba bez doprovodu provedení lékařského vyšetření, bude na ni ministerstvo pohlížet jako na zletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Pokud lékařské vyšetření za účelem zjištění věku podle věty první není průkazné, ministerstvo pohlíží na žadatele o udělení mezinárodní ochrany jako na nezletilou osobu bez doprovodu.

(2) O možnosti určení věku pomocí lékařského vyšetření podle odstavce 1 informuje ministerstvo nezletilou osobu bez doprovodu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopna se dorozumět, ve výzvě k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo v přiměřené lhůtě, nejpozději do 15 dnů ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V informaci ministerstvo uvede též způsob, jakým se vyšetření provádí, informuje nezletilou osobu bez doprovodu o jeho možných důsledcích a rovněž ji poučí o důsledcích odmítnutí lékařského vyšetření na posuzování její žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

§ 89a

Ministerstvo zajistí nezletilým žadatelům o udělení mezinárodní ochrany hlášeným k pobytu v pobytovém středisku školní potřeby v rámci rozsahu povinné školní docházky.

§ 90

(1) Česká republika může udělit cizinci azyl bez předchozího řízení, pokud je uznán uprchlíkem dle mezinárodní smlouvy rozhodnutím Úřadu Vysokého komisaře za podmínky dodržení zásady spravedlivého rozdělení břemene se smluvními státy Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

(2) Česká republika může dále udělit azyl nebo doplňkovou ochranu bez předchozího řízení cizinci přesídlenému ministerstvem na území.

§ 91

Působnost stanovená podle tohoto zákona krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností je výkonem přenesené působnosti.

§ 91a

Při vydávání cestovních dokladů uprchlíkovi, kterému byl status uprchlíka přiznán podle mezinárodní smlouvy²²⁾ v jiném státě a v jehož případě přešla odpovědnost podle mezinárodní smlouvy na Českou republiku, se postupuje podle hlavy VIII dílu 4.

§ 92b

(1) Na řízení o strpění na území a na řízení o zrušení strpění na území se nevztahují části druhá a třetí správního řádu.

(2) O odvolání proti rozhodnutí podle § 53d a 53e rozhoduje Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zřízená podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

§ 92c

Ministerstvo může plněním úkolů uvedených v § 4b, § 34 odst. 2, § 42 odst. 1 až 5, 7, 8 a 10, § 42a odst. 1 až 3, § 45 odst. 3, § 47 odst. 8, § 48 písm. c), § 50a odst. 1, § 53a odst. 2, § 54a, § 68 až § 70, § 71 odst. 3, § 74 odst. 1 pouze v rozsahu zajištění dopravy, § 77 odst. 1, § 78d odst. 5 a 6, § 79 odst. 5, 7 a 8, § 80 odst. 2 a 3, § 81a odst. 2 a 3, § 82 odst. 1, § 83 odst. 1 a 6, § 87 odst. 7 pouze v rozsahu zajištění dopravy, § 88 a 89a pověřit organizační složku státu zřízenou ministerstvem.

Přestupky

§ 93

Přestupky fyzických osob

(1) Cizinec se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 46 odst. 1 opustí přijímací středisko,
- b) v rozporu s § 54 odst. 2 nevycestuje z území, nebo
- c) v rozporu s § 74 odst. 5 nesetrvá v přijímacím středisku na mezinárodním letišti.

(2) Cizinec, který je strpěn na území, se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 78b odst. 7 nebo neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

(3) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany se dopustí přestupku tím, že

a) v rozporu s § 3c

1. se nedostaví do azylového zařízení určeného ministerstvem ve lhůtě 24 hodin od okamžiku, kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany policii podle § 3a odst. 1 písm. a) bodu 3, byl propuštěn z hospitalizace, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení, vazby nebo trestu odnětí svobody, bylo rozhodnuto o jeho propuštění jako zadržené osoby nebo poté co opustil školské zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školské zařízení pro preventivně výchovnou péči, nebo

2. neoznámí bez zbytečného odkladu policii nebo ministerstvu překážku na jeho vůli nezávislou,

b) nedostaví se k pohovoru podle § 23 odst. 4,

c) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,

d) v rozporu s § 41 odst. 1 nepředloží cestovní doklad,

e) neodevzdá průkaz o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 41 odst. 3,

f) v rozporu s § 45 odst. 1 nepřizná finanční prostředky, které má k dispozici, nebo v době pobytu v azylovém zařízení neodevzdá věc ohrožující život nebo zdraví osob nebo alkohol a jinou návykovou látku,

g) odmítne strpět osobní prohlídku nebo prohlídku svých věcí podle § 45 odst. 2,

h) v rozporu s § 46 odst. 1 opustí přijímací středisko,

i) v rozporu s rozhodnutím ministerstva vydaným podle § 46a odst. 1, 2 nebo 3 nesetrvá v zajištění v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců,

j) nesplní některou z povinností podle § 48,

k) nesplní některou z povinností podle § 49,

l) nezajistí, aby mu mohly být doručovány písemnosti podle § 82 odst. 2 věty druhé,

m) poruší rozhodnutí ministerstva vydané podle § 73 odst. 3, kterým se nepovoluje vstup na území,

n) v rozporu s § 82 opustí pobytové středisko, nebo

o) neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

(4) Azylant se dopustí přestupku tím, že

a) nesplní některou z povinností podle § 52 písm. a) až g) nebo j),

b) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 52 písm. h) a i) nebo v rozporu s § 53 odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,

c) nesplní povinnost podle § 78 odst. 1, nebo

d) neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

(5) Osoba požívající doplňkové ochrany se dopustí přestupku tím, že

a) nesplní některou z povinností podle § 53b písm. b) až f) nebo j),

b) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 53b písm. h) a i) nebo v rozporu s § 53b písm. g) odmítne strpět některý z identifikačních úkonů podle § 45 odst. 6,

c) nedodrží lhůtu 30 dnů pro podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany podle § 53a odst. 4,

d) v rozporu s § 78 odst. 2 nesplní povinnost podle § 78 odst. 1, nebo

e) neučiní alespoň jeden z úkonů podle § 88a.

(6) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) nesplní povinnost podle § 56,

b) jako osoba ubytovaná v azylovém zařízení nesplní některou z povinností podle § 79 odst. 6, nebo

c) jako osoba ubytovaná v přijímacím nebo v pobytovém středisku poruší zákaz podle § 81a odst. 1.

(7) Za přestupek podle odstavce 1, 2, 3, 4 nebo 5 nebo odstavce 6 písm. b) nebo c) lze uložit pokutu do 2 000 Kč a za přestupek podle odstavce 6 písm. a) lze uložit pokutu do 1 000 Kč.

(8) Za přestupek podle odstavce 3 písm. j) pokutu nelze uložit, jestliže bylo rozhodnuto o snížení finančního příspěvku podle § 42 odst. 6.

§ 93a

Přestupek právnické a podnikající fyzické osoby

(1) Poskytovatel zdravotních služeb se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 56b neumožní ministerstvu činit nezbytné úkony v souvislosti s řízením o udělení mezinárodní ochrany.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 93b

Společné ustanovení k přestupkům

Přestupky podle tohoto zákona projednává ministerstvo.

§ 94

Přechodná ustanovení

(1) Žádost o přiznání postavení uprchlíka podaná žadatelem před nabytím účinnosti tohoto zákona se považuje za návrh na zahájení řízení o udělení azylu a posuzuje se podle tohoto zákona.

(2) Cizinec, kterému bylo přiznáno postavení uprchlíka podle dřívější úpravy, se dnem účinnosti tohoto zákona považuje za azylanta podle tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Závěrečná ustanovení

§ 96

Zrušuje se zákon č. 498/1990 Sb., o uprchlících, ve znění zákona č. 317/1993 Sb., a čl. III zákona č. 150/1996 Sb.

§ 97

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2000.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.

^{2a)} § 129 zákona č. 326/1999 Sb.

³⁾ § 130 až 151 zákona č. 326/1999 Sb.

⁴⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{4a)} Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení

členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států.

Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států.

^{5b)} § 22 správního řádu.

^{5c)} § 26 správního řádu.

^{5d)} § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu.

^{5e)} § 33 odst. 4 správního řádu.

^{5f)} § 38 odst. 2 správního řádu.

^{5g)} § 49 správního řádu.

^{5h)} § 69 odst. 4 věta druhá správního řádu.

⁵ⁱ⁾ § 71 odst. 1 a 3 správního řádu.

^{5j)} § 81 až 93 a § 152 správního řádu.

⁶⁾ Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky).

⁷⁾ § 250l a násl. občanského soudního řádu.

⁸⁾ Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

^{8a)} Díl 1 hlavy III části třetí zákona č. 150/2002 Sb.

⁹⁾ § 2 a 3 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

^{9a)} § 20 zákona č. 326/1999 Sb.

^{9b)} § 56 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění zákona č. 165/2002 Sb.

^{9d)} § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{9e)} § 150 správního řádu.

^{9f)} Nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy, v platném znění.

¹⁰⁾ Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ § 167 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb.

¹²⁾ Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů.

^{12a)} § 27 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

^{12a)} Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

^{12b)} Nařízení Rady (ES) č. 871/2004 ze dne 29. dubna 2004 o zavedení některých nových funkcí v Schengenském informačním systému, včetně boje proti terorismu.

^{12c)} Úmluva podepsaná dne 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.

^{12d)} Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

^{12e)} Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

^{12f)} Zákon č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

¹⁴⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, v platném znění.

¹⁶⁾ Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění zákona č. 274/2008 Sb.

¹⁷⁾ Část druhá hlavy VIII a IX a § 152 správního řádu.

¹⁷⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb.

§ 3 nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima.

¹⁸⁾ Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, ve znění Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/51/EU ze dne 11. května 2011, kterou se rozšiřuje oblast působnosti směrnice Rady 2003/109/ES na osoby požívající mezinárodní ochrany.

¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění).

²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění).

Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států ve znění Prováděcího Nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států.

²¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění).

Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny.

²²⁾ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 208/1993 Sb., o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků a protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků.

²³⁾ § 140 správního řádu.

²⁵⁾ § 94 až 99 správního řádu.

²⁶⁾ § 100 až 102 správního řádu.

²⁷⁾ Čl. 20 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- ²⁸⁾ Protokol č. 24 ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie.
- ²⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2303 ze dne 15. prosince 2021 o zřízení Agentury Evropské unie pro otázky azylu a o zrušení nařízení (EU) č. 439/2010.
- ³⁰⁾ § 18 správního řádu.
- ³¹⁾ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
- ³²⁾ § 29 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi.
- ³³⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- ³⁴⁾ Vyhláška č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění pozdějších předpisů.
- ³⁵⁾ § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.
§ 6 odst. 1 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.
- ³⁶⁾ § 49 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.